Sept. 1980

Museums magasinet 13

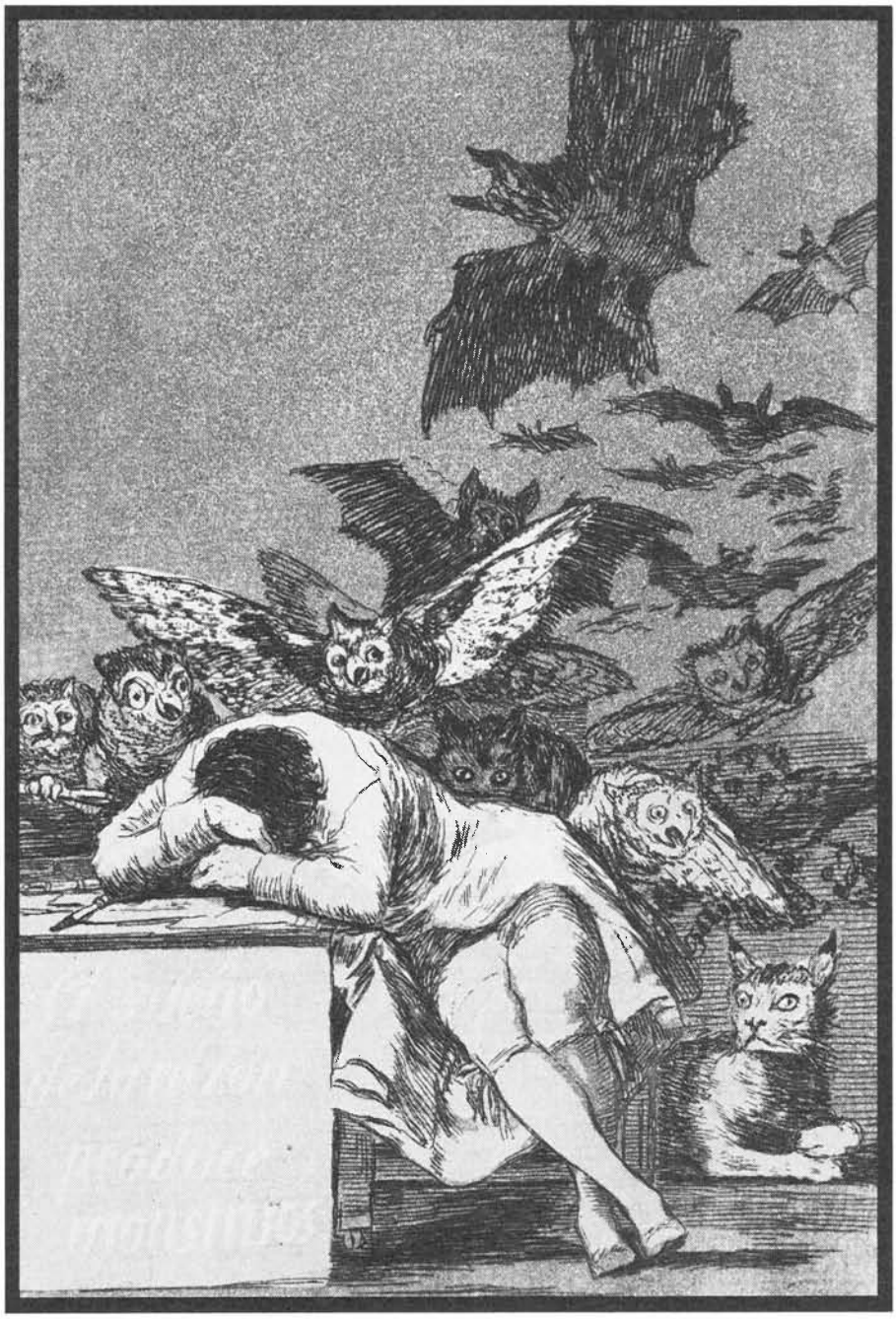

Meddelelser fra Danmarks museer

37.86 Kulturcentre

Biblioteksloven og kunstmuseerne

Marianne Saabye, Sorø Kunstmuseum

I 1967 blev forslaget om oprettelse af kulturcentre sat i bero af Bodil Koch bl.a. fordi centertanken stødte sammen med de eksisterende kulturelle institutioners og ikke mindst bibliotekernes interesser. Tilbage blev reminiscenser af planerne om at øge de kulturelle aktiviteter f.eks. i museumslovens i øvrigt lidet benyttede paragraf, der åbner mulighed for at søge støtte til »andre« kulturformidlende opgaver.

De egentlige arvtagere af de strandede kulturcentre blev folkebibliotekerne, der fra 1969 fik bemyndigelse fra Kulturministeriet til at afholde kulturelle arrangementer i form af teater, musik, film, udstillinger, arkivvirksomhed m.v. – Man kan i dag nok spørge sig om det egentlig har været en rimelig udvikling, at kulturlivet i så høj grad er blevet lagt ind under bibliotekerne. Havde det alligevel ikke været sundere med en form, der i højere grad havde givet de enkelte kulturelle fænomener en selvstændig udfoldelsesmulighed? Dette være sagt vel vidende, at der naturligvis er nået meget under de nuværende forhold.

Med den foreliggende biblioteksbetænkning til en ny lov søger kommissionen den brede kulturelle linje konsolideret og udvidet, og det kan naturligvis ikke undgå at berøre andre områder, bl.a. museernes. De problemer, der rejser sig i forbindelse med bibliotekernes lokalhistoriske indsamling skal her få lov at ligge, medens det her er betænkningens afsnit om kunstbiblioteksvirskomhed der skal tages op.

Ganske vist er den ny biblioteksloven endnu ikke fremsat i folketinget, men hvad der i betænkningen står om kunstbiblioteker er jo kun en forlængelse af, hvad der allerede er ved at være en realitet: 40 folkebiblioteker er igang med at opbygge kunstsamlinger og heraf har 10-15 påbegyndt grafikudlån. Selvom de økonomiske muligheder i øjeblikket er dårlige, er det dog en udvikling, som er i gang. Står vi i virkeligheden overfor en ny kunstmuseumstype, »biblioteksmuseet«? Bortset fra bevarings- og forskningsopgaverne, som naturligvis er væsentlige, vil man give sig af med erhvervelser, som naturligt fører til opbygning af en samling, og udstillingsvirksomhed, altså områder, som er helt centrale på kunstmuseet. Formidlingsspørgsmålet mener man endnu ikke at have tilstrækkelige erfaringer til at kunne tage op, men det kan vel komme?

For en kunsthistoriker kan der ikke undgå at rejse sig mere pernitne spørgsmål i forbindelse med udlån af originale, unikke kunstværker og så sarte ting som tegninger og akvareller, som uundgåeligt vil slides op og vel må ende i den almindelige kassation, som så meget andet biblioteksmateriale. – Man kan også være på vagt overfor dette, at kunsttilbudet er ensidigt, idet man af praktiske grunde vil holde sig til papirkunst. – Og man kan heller ikke fra museumsside lade være med at spørge, om der i biblioteksuddannelsen er indbygget en tilstrækkelig professionel baggruind til at tage ansvaret for disse forskellige opgaver. Flere større kunstbiblioteker fungerer særdeles godt, men hvordan vil det gå på en bredere front.

Disse ting er dog detaljeproblemer – og der kan siges meget for og imod. Hvad der er nok så væsentligt, er, at kunstbibliotekerne ikke må gå hen og blive en sovepude. Det fælles mål må være at sørge for, at befolkningen kan få de bedste muligheder for at se, opleve og komme i kontakt med kunst. Det er klart, at bibliotekerne i så henseende har et vidt forgrenet net ud i landet. Man kan se bogbusserne køre grafik og vandreudstillinger helt ind ad døren til folk, – og ideen med udlånsvirksomhed er på mange måder glimrende. – Det er også lige så klart, at antallet af kunstmuseer i landet er relativt beskedent, og at den personalemæssige kapacitet generelt set er virkelig dårlig. Der kan dog ikke være tvivl om, at kunstmuseerne har en helt anden mulighed for at give et alsidigt og bredt billede af kunsten, og at man med de seneste års udvikling de fleste steder står med folk, som direkte er uddannet til at varetage de formidlende opgaver.

Kunstmuseerne er nok kommet sent i gang, men der ligger rundt omkring stabelvis af uudnyttede muligheder, som kun venter på kræfter og bedre tider. Der er vel også en stigende tendens til at ville bevæge sig udenfor museernes snævre rammer, hvilket naturligvis kan ytre sig i et samarbejde bl.a. med bibliotekerne om indkøb, udstillinger og alle de tekniske problemer, der er forbundet hermed.

Tilbage står dog, at man endnu ikke har nået en tilstrækkelig bred og jævn fordeling af kunstmuseer i Danmark, og at den personalemæssige situation i høj grad trænger til at styrkes, for at man kan indgå i samarbejde af denne og mange andre lignende arter. Gør man op, hvor mange der er offentligt ansat i landet til at yde service overfor befolkningen på billedkunstens område, er tallet rystende lavt.

Det vil i sidste ende være en politisk og økonomisk beslutning, hvorledes man vil gribe tingene an. Vi har mange store og velfungerende biblioteker, og det vil være fristende for politikere at overlade problemerne til disse. Det er dog vigtigt at gøre sig klart, at man med kunstbiblioteksvirksomheden nok vil kunne nå visse mål, men at man ikke må slå sig til tåls hermed. Museerne er principielt langt mere vidtspændende, og man har en helt anden professionel baggrund for at gøre arbejdet.

Uddrag af Biblioteksbetænkningen:

3.6.3 Kunstbiblioteksvirksomhed

I slutningen af 1960erne og i begyndelsen af 1970erne åbnede de første danske »kunstbiblioteker« i folkebiblioteksregie i Gladsaxe, Lyngby-Tårbæk og Gentofte. Nu er omkring 40 folkebiblioteker i gang med at anskaffe billedkunst, de fleste steder i beskedent omfang. 10-15 folkebiblioteker har påbegyndt udlån, heraf har dog kun 3 biblioteker et grafikudlån af større omfang.

Bibliotekernes kunstsamlinger indeholder først og fremmest plakater og grafik. På grafikområdet er det muligt at opbygge en samling, der er repræsentativ for i hvert fald dette århundredes danske grafik, hvorimod man aldrig vil kunne opbygge en blot nogenlunde repræsentativ samling af malerier og skulpturer. Disse kunstformer må tilgodeses gennem dias, reproduktioner i kunstbøger, udstillinger o.l. Den mangfoldiggjorte kunst adskiller sig ikke væsentligt fra bibliotekernes andre materialer: den forefindes ligesom bøger og plader i flere eksemplarer, og den kan princpielt klargøres ligesom disse.

Undersøgelser på nogle eksisterende kunstbiblioteker har vist, at de benyttes af et bredt udsnit af befolkningen, fortrinsvis yngre, og at kun en lille del af benytterne går på kunstudstillinger.

Det er Bibliotekskommissionens opfatelse, at både børn og voksne i folkebibliotekerne i vidt omfang bør have adgang til kunsttilbud, der i princippet er af samme bredde og alsidighed som de øvrige bibliotekstilbud, og at et udbygget kunstbiblioteks samlinger bør omfatte både trykte og audiovisuelle materialer, billedkunst på papir og plakater og evt. også unikke værker som tegninger og akvareller.

Da de erfaringer, der indtil nu findes med formidling af grafik, plakater o.l., er for sparsomme til at definere en forpligtelse på området, finder Biblioteksкommissionens flertal (alle medlemmer bortset fra Leif Thorsen) dog ikke, at den kommende biblioteksloven kan forpligte folkebibliotekerne til virksomhed af denne art. Kommissionens flertal understreger betydningen af, at de folkebiblioteker, der har mulighed for det, i samarbejde med evt. lokale kunstmuseer og kunstforeninger optager en sådan virksomhed og dermed giver deres benyttere adgang til et dybere kendskab til billedkunst. Dette gælder i øvrigt ikke mindst biblioteker i de egne af landet, hvor der hverken findes kunstmuseer eller gallerier.

Kunstudstillingsvirksomhed bør prioriteres højt i folkebibliotekerne. Aktuelle eksperimenterende udstillinger bør indgå på linje med udstillinger af mere traditionel karakter. Folkebibliotekerne bør samarbejde med lokale kunstforeninger og andre initiativtagere til kunstudstillingsvirksomhed om udstillingerne.

Der bør på landsplan arrangeres et samarbejde med Statens Kunstfond om vandreudstillinger til folkebibliotekerne af de værker, som fonden indkøber.

Mindretalsudtalelse: Et mindretal i Biblioteksкommissionen, Leif Thorsen, finder, at der er gjort tilstrækkelige erfaringer med formidling af grafik, plakater m.v. til, at bibliotekerne bør være forpligtet til at yde dette tilbud.

35.9 Stats- og kommunalforvaltningens personale

Det sku' være så godt ... Historien om melodien der er ved at blive væk

B. Munthe Morgenstierne, Orlogsmuseet

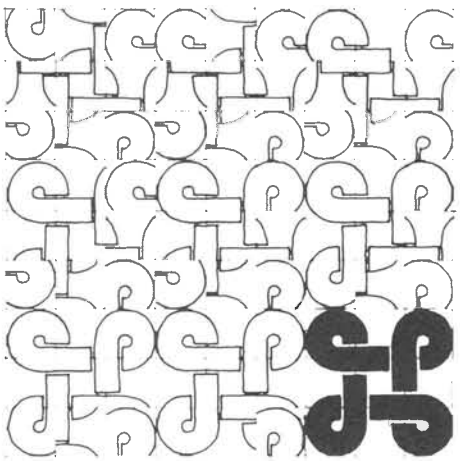

I 1959, den 3. marts, udsendtes undervisningsministeriets bekendtgørelse vedrørende loven om de kulturhistoriske museer, en tryksag der, uden vel egentlig at være ret mange museumsmedarbejdere bekendt, på udmærket måde har opfyldt sit behov. Men for folk, der kan lide orden i regulativerne, må det forekomme indlysende, at med det der er sket gennem det seneste årti, vil være af betydning at få skabt faste leveregler, en ensartethed, som nogle mennesker er lige ved at sætte som mål i sig selv. Et udkast til drøftelse af problemet forelå som bekendt på Moesgårdmødet i august, hvor ingen vist blev rigtig klar over, hvem forfatterne var, eller hvor udkastet har været drøftet, inden det via DKM endte på nogle af museernes borde, og desværre blev der ved denne lejlighed heller ikke tid til at diskutere den forelagte tryksag. Og det var egentlig skade, skade fordi jeg efter sammenligning mellem lov og bekendtgørelsesudkast føler mig overbevist om, at papirets indhold ihærdigt fortolket vil kunne blive til større ulempe end just til glæde for museumsverdenen, selv om det meste af det, der er at læse på de elleve maskinskrevne sider, allerede står i loven af 10. juni 1976. Et par steder har man dog strammet bekendtgørelsen fra 1959, og endelig er der blevet forfattet nogle regulativer for de enkelte museer, der dels er så indlysende, at *den* danske museumsmand, for hvem de ikke er rene selvfølgeligheder, ganske enkelt ikke bør kunne findes, dels giver anledning til undren, som når det f.ex. bestemmes, at lederen for fremtiden – om det da går efter ønsket – skal attestere alle bilag. Rigsantikvaren vil sandelig få noget at se til. Ja, det bekendtgøres endog, at selv tyveri *snarest* skal indberettes til Statens Museumsnævn, der så åbenbart lynhurtigt vil styrte ud af Kulturministeriets bygning og pågribe tyveknægten. Eller hvad?

Er det underligt, hvis nogen begynder at få gåsehud ved tanken om alt det, der i slig ånd med tiden vil kunne »ordnes« for både styrelser og ledere i fremtidens danske museumsverden?

I 1959-bekendtgørelsen stod at læse (§ 2,5b), at »en faguddannet leder må have en embedseksamen fra et af universiteterne *eller* en tilsvarende uddannelse samt kendskab til såvel praktisk som teoretisk museumsarbejde«. Det var vist, thi det gav plads for talenter, selv om deres examen ikke var forsynet med netop et universitetsstempel. Men se, hvad foreslår man nu? Nu skal der iflg. § 6 stk. 3 sikres pladser til de lykkelige fra universiteterne. Nu er en »tilsvarende« uddannelse ikke mere nok, for den siger jo både alt og intet – nej, nu må lederen alternativt have en »tilsvarende uddannelse i et museumsrelevant fag«. Idet jeg går ud fra at ordet »må« ikke betyder »må gerne« men »skal« – thi ellers er hele stykket jo komplet overflødigt – så spø'r man sig: Har en arkitekt, en civilingeniør, en skolelærer, en forretningsmand eller en fast officer en »museumsrelevant« uddannelsesbaggrund?

Der kan vel næppe være større tvivl om, at forslagets krav som hidtil normalt vil blive stillet ved lederansættelser, men hvorfor i himlens navn skal de nu sættes op som uomgængelige krav? Og netop som sådanne må forslagets ordlyd forekomme ethvert tænksomt menneske uacceptabelt, ganke enkelt fordi det vil betyde, at man fra nu af udelukker muligheden for uden for universiteternes cirkler at kunne hente friske initiativer, nye impulser og kreative – ja, selv mærkelige mennesker ind til museumslivet. Mange universitetsuddannede har uden tvivl på deres institut kunnet skaffe sig en masse nyttig faglig viden, men jeg vil vove at påstå, at det sted ekxisterer ikke, hvor man kan lære at blive et talent.

Dette her drejer sig jo ikke om primært at skulle forsørge folk med den ene eller den anden examen eller at sammentømre en god funktionærskare, men det drejer sig om at skabe ypperlige museumsvirksomheder. Ihukommende nyere institutioner som f.ex. Louisiana, Vikingeskibshallen, museumsviften omkring Varde Museum eller Teknisk Museum, vil jeg anse det for rimeligt, at man lader 1959-bekendtgørelsens rummelige bestemmelse uændret finde plads i en eventuel ny bekendtgørelse. Da forslagets ordlyd i alle tilfælde aldrig vil kunne sikre nogen institutioner nogen som helst given fordel, vil jeg spørge: Hvad skal det tjene til?

Samme § 6 stk. 2's første punktum understreger lovens bestemmelse om kravet om Statens Museumsnævns godkendelse af lederens aflønning. Samme paragrafs stk. 5 siger tilsvarende for fagligt uddannet personales vedkommende.

Jeg finder, at der i disse bestemmelser ikke er et synderligt stort vingefang at spore. Erfaringsmæssigt kan der jo ske det, at en styrelse ønsker at ansætte netop denne eller hin til at skabe en ny museumsinstitution – eller til at sætte gang i en allerede existerende, og at den pågældende sætter en pris, som museet både kan og er villig til at betale. Men som Nævnet ud fra en eller anden – faktisk helt skønsmæssig vurdering måtte finde for høj. Sligt er jo sket før, i alle tilfælde da det var rigsantikvaren in casu ministeriet, der skulle træffe sådanne afgørelser. Og hvad så? Ja, så må enten den ansvarlige ledelse renoncere på at få den bedst kvalificerede, eller den pågældende må udføre sit arbejde for en for ham/hende utilfredsstillende lønning. Hvis han kommer udefra måske endog med en økonomisk nedgang som følge. Museumslovens § 4, pkt. 5 levner ikke mulighed for netop de særtilfælde, der kan være værdifulde for den danske museumsverden, og den burde derfor efter mit skøn ved næste lovrevision ændres derhen, at Nævnet – hvad der forekommer helt rimeligt – godkender minimumslønninger. Dette ud fra devisen, at *ingen skal være underbetalt,* hverken den billige eller den dyre arbejdskraft. Da bestemmelsen ikke byder nogen fordel, hvad skal den så tjene til?

I samme § 6 og samme stk. 2 forslås en bestemmelse om, at »en lønnet museumsleder ikke kan være medlem af bestyrelsen«. Med udeladelse af ordet »normalt« som er at finde i den nugældende bekendtgørelse, udelukker man med et snuptag enhver fremtidig mulighed for at *kunne* anvende en vej til et mål, der kræver en

fortsættes side 6

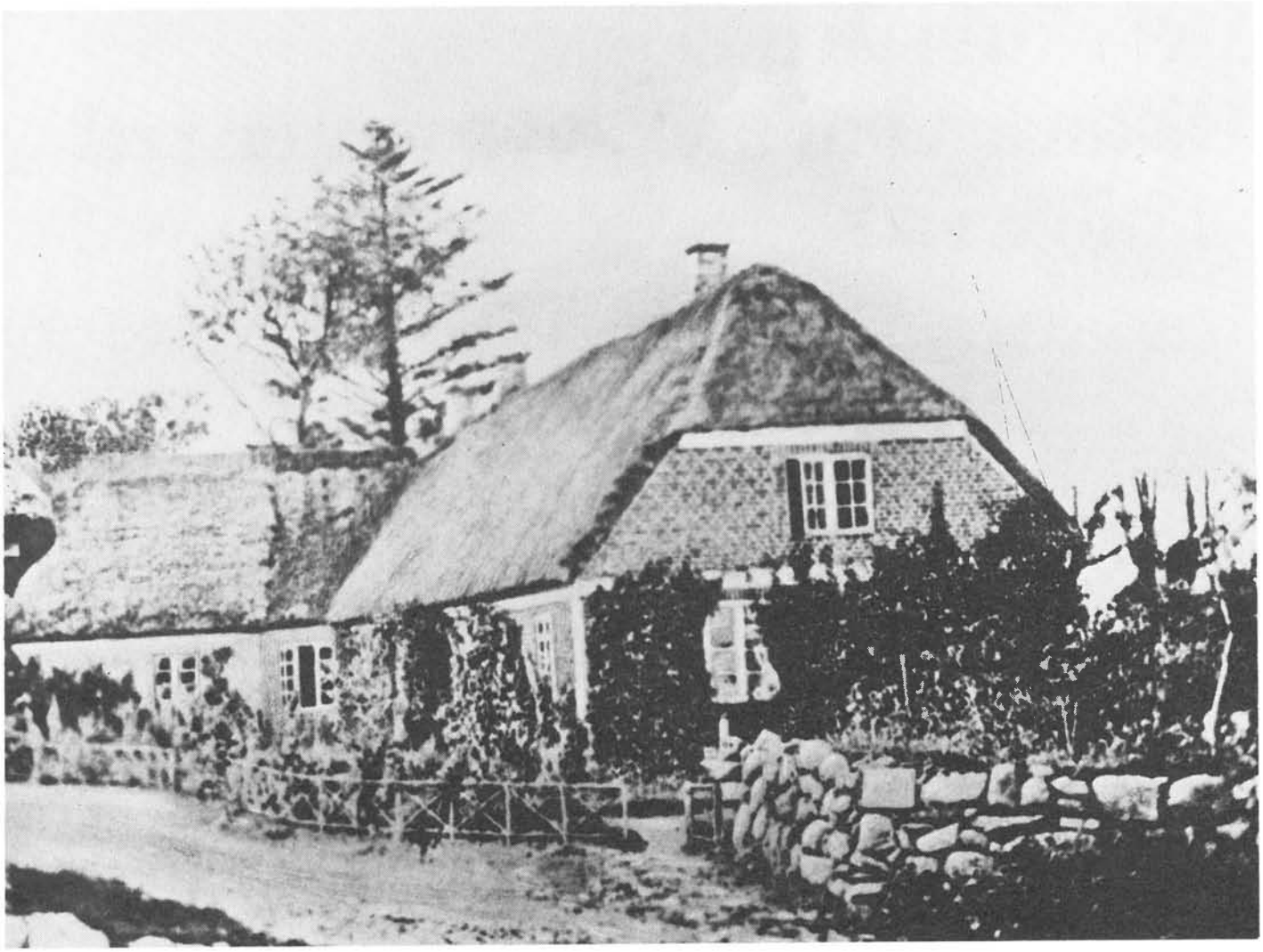

Blichers præstegård i Thorning. Den østlige del af stuehuset blev grundmuret 1852. (Det kgl. biblioteks billedsamling)

GENSYN MED DET TABTE

Museumsrådet i Viborg amt registrerer alle topografica fra amtet

40.71 Lokalhistorisk forening

Peter Seeberg, Viborg Stiftsmuseum

Klædeskabsarkæologien har, når det gælder enkeltfund, længe været anset som een af de givtigste metoder af kyndige museumsfolk. Ikke blot, hvad uorden har gemt på fjerne hylder og i mørke kroge, men også hvad falske betegnelser, gale dateringer har sat udenfor interesse, har ved fornyet energi og skepsis bragt purt guld op af gruben. Gør det om og gør det igen synes at være noget museumsfolk med fordel kan sige til sig selv dagligt.

Museumsrådet i Viborg Amt har foranlediget af museumsinspektør Harald Ditzel, Skovgaard Museet i Viborg, besluttet sig til at systematisere en sådan bestræbelse på et enkelt område: i en topografisk billedregistrering for Viborg amt.

At bringe fuldstændig oversigt over alt billedmateriale, som kan dokumentere og illustrere de topografiske data vedrørende Limfjordsamtet, ved etableringen af et henvisningsregister var den opgave Museumsrådet i 1978 overlod et tremandsudvalg at udarbejde retningslinierne for med Harald Ditzel i spidsen. Finansieringen skulle fra 1979 ske ved anvendelsen af det fulde statstilskud til rådet samt ved tilskud udefra.

Tremandsudvalget udarbejdede et A 5 kartotekskort, en vejledning og en opfordring til samtlige museer og arkiver i amtet om at registrere alt relevant billedmateriale på kortene. Der blev desuden holdt en række opvarmningsmøder med stor tilslutning. Samtidig iværksatte udvalget imidlertid en gennemgang af de københavnske arkiver og museer, hvor det måtte formodes at tildels fuldstændigt ukendt eller overset materiale ville dukke op af det stoppede klædeskab. Foreløbigt har dette arbejde omfattet: Statens Museum for Kunst, Kobberstikssamlingen, Det kongelige biblioteks billedsamling, Nationalmuseets 2. og 3. afdeling, Kunstakademiets fotografisamling og Samlingen af arkitekturtegninger.

Igennem den parallelle operation, som har vært helhjertet støttet af særbevillinger på små 100.000 kr. fra Viborg Amts Undervisnings- og Kulturudvalg, er ialt 10.000 topografica blevet sat på kort, den væsentligste del i de københavnske arkiver og museer. Hjemmefronten og især museerne er endnu tilbageholdende med afleveringen. Vil først se, hvad kollegerne, der har ansvaret driver det til. Ikke sandt?

Den gode ide har ikke bare bundet mange neg og lagt dem højt op i laden. Der er, som det var at vente, gjort fund, ja kup.

Hvem kunne gætte, at Tholle havde tegnet en villa til en manufakturhandler i Stoholm, og at det er selveste Hack Kampmann, der står bag den vidunderlige oplevelse, der venter een på Mors, ved Næssund Øst, når man kommer med den lille færge og ser de grå teglhængte huse inde bag færgebroen. Hvem vil ikke råbe højt af fryd, når en opmåling af Hald fra 1800 dukker op af en stor papmappe, når der viser sig et billede af selveste Blichers Thorning præstegård, og når det viser sig, at det ældste oliebillede af Viborg er blevet uagtet af Viborgenserne siden 1746? Skufferne er nu blevet godt fyldte med kartotekskort, men arbejdet er ikke afsluttet. Et lille halvt års arbejde i København står tilbage og derpå endnu en opvarmningsaktion i amtet. Så er alt på plads. Foreløbigt.

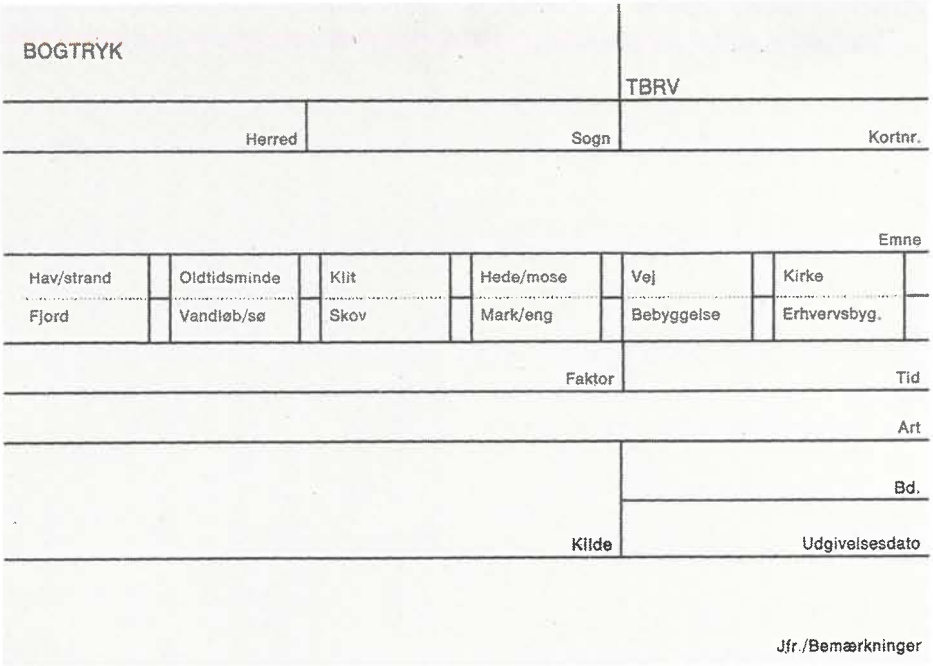

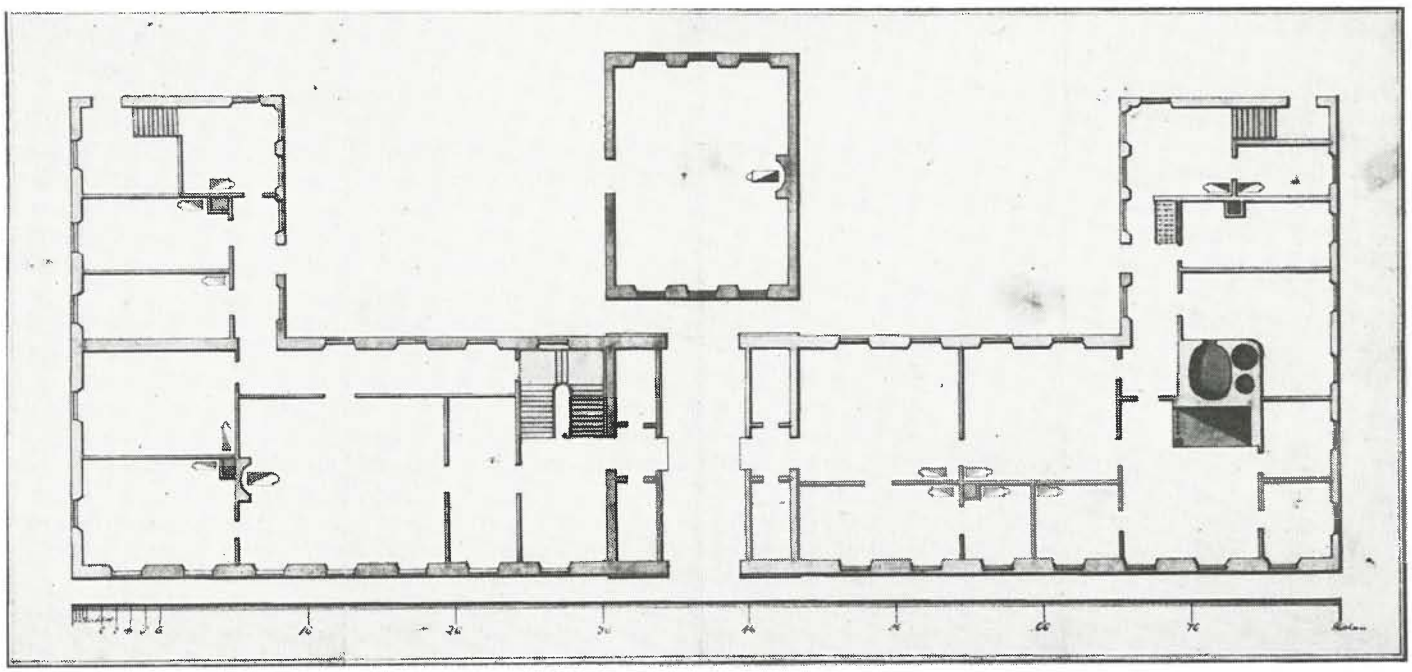

Opmåling af Hald Hovedgård fra år 1800. (Kunstakademiets samlinger af arkitekturtegninger)

fortsat fra side 3

utraditionel løsning af problemet. Og hvorfor vil man så det, thi vi ved jo alle godt, at situationen museumsleder/styrelsesmedlem er så sjælden, så den overhovedet ikke er værd at beskæftige sig med på *overordnet* plan. Selv om begrebet måske ikke kan finde plads i bureaukratiets datamatiserede cigarkassesystem, så lad os da overlade den slags interne ting til de respektive styrelsers afgørelser. Det er da bl.a. det, de er der til. Bestemmelsen ville ikke tjene noget som helst fornuftigt formål.

Naturligvis skal der være orden i dansk museumsverden: Enkle og sikre regler der giver kurs, kompetence og samarbejde for nævn, råd og de enkelte museumsinstitutioner. Ingen tvivl om det. Men tvivlen om, hvor vejen går hen, må melde sig, når man får et »reglement« på elleve skrevne sider lagt på sit bord, et »reglement« der faktisk ikke supplerer den lov, den bekendtgør med mere og andet end nogle helt selvfølgelige bemærkninger, og hvis største indsats består i forsøg på at beskære bidder af den frihed, der er den levende og aktive museumsmand så hellig. Havde dette udkast indtil denne dag existeret som bekendtgørelse, må man nok spørge sig: Hvor mange lokalmuseer, specialmuseer og kunstmuseer havde der mon så været at bekendtgøre endsige styre noget som helst for?

Museumslederen må naturligvis acceptere existensen af regulativer og bekendtgørelser, de kan jo desværre ikke undværes helt. Men at de pr. definition ikke netop er det, der giver livsbekræftende næring til fantasi, kreativitet og aktivitet, bør nok alle, der har selv den mest perifere indflydelse på museernes formaliserings- og styringsproces, tænke på. Og det gerne ofte og før det bliver for sent – før vi ender på kommunalt gasværksniveau.

Til DKM's styrelse henstiller jeg indtrængende, at den drøftelse, der ikke blev nået på Moesgård søges gennemført så betids, at museumsverdenen ikke overraskende bliver præsenteret for en ny og sikkert velmenende ensretningsmarch til erstatning for den gode, gamle melodi om frihed, friheden til – også på utraditionel måde – at levendegøre det, der udspringer af fantasi og skaberglæde.

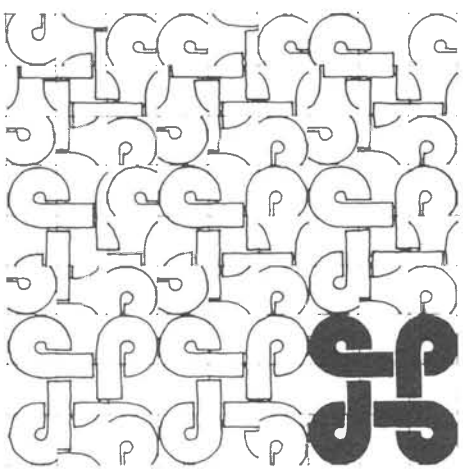

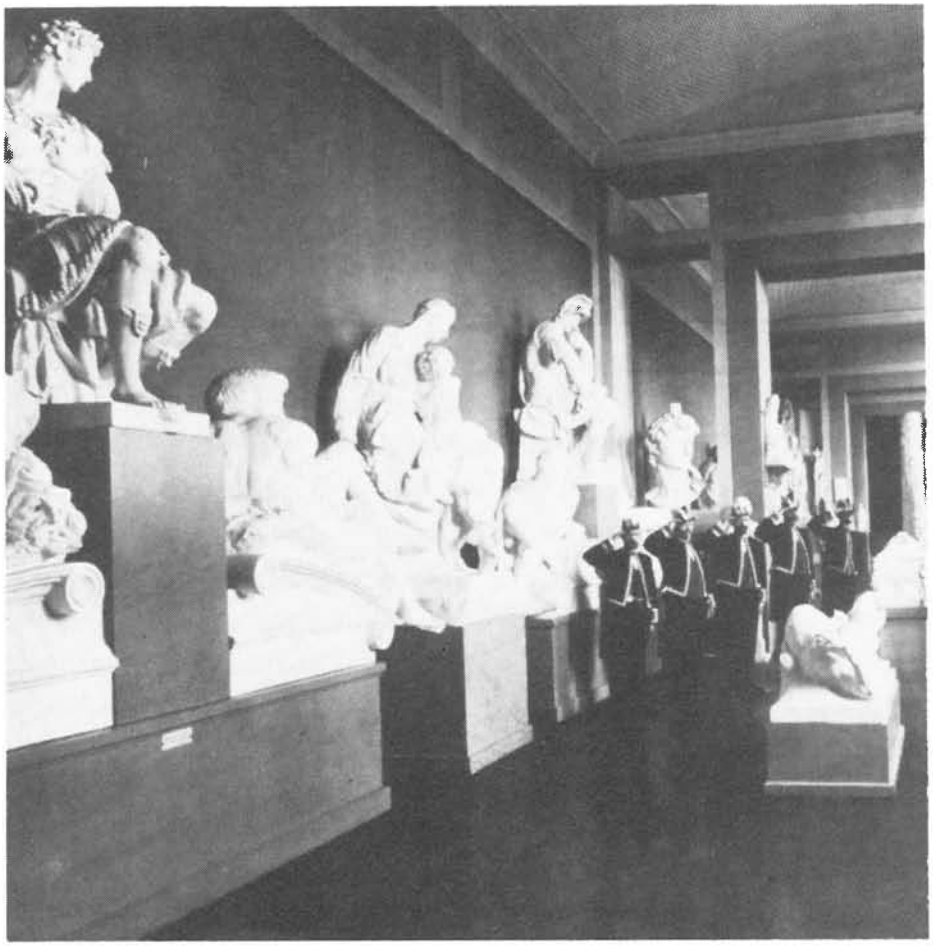

7301 Skulptur . Materialer og metoder

Resolution angående afstøbningssamlingen

Til Ministeriet for kulturelle anliggender

Den kgl. Afstøbningssamling står idag på 15. år i en ladebygning i Ledøje uden at der er truffet nogen beslutning om dens videre skæbne. De seneste rapporter om dens bevaringstilstand synes imidlertid at gøre en sådan beslutning overflødig i løbet af en overskuelig fremtid. Forfaldet er fremadskridende i accellererende tempo.

Samlingens triste skæbne har i det væsentlige været en frugt af en generel nedvurdering af reproduktioner; et synspunkt, som er historisk betinget og som nu er på retur.

En fornyet interesse for denne art af samlinger ses i disse år herhjemme og i udlandet. På denne baggrund har Foreningen af danske Kunstmuseer lige udsendt et særnummer af sit meddelelsesblad »Kunst og Museum«, der udelukkende handler om afstøbningssamlingen. Og samtidig har foreningen på sin årlige generalforsamling vedtaget en resolution, som bringes her.

M. L. Berner

Den kongelige Afstøbningssamling er en samling på mere end 2.000 afstøbninger, fortrinsvis efter klassisk europæisk skulptur. Den er opbygget siden 1740 og har haft afgørende betydning for dansk kunst og kunsthistorie igennem to århundreder. Samlingen er enestående i Europa og er af betydelig økonomisk værdi.

I 1966 flyttedes samlingen fra Statens Museum for Kunst under museets ombygning og opmagasineredes midlertidigt. Magasineringen har nu varet i 14 år og har medført akut fare for ødelæggelse af samlingen. Flere arbejder er alvorligt beskadiget.

Foreningen af danske Kunstmuseer opfordrer ministeriet for kulturelle anliggender, på hvis ansvar samlingen er magasineret til at etablere en selvstændig ledelse af samlingen, der skal:

1. *træffe omgående og tilstrækkelige skridt til en forsvarlig opbevaring*
2. *påbegynde en konserveringsmæssig indsats til bevarelse af de mest truede genstande*
3. *forberede hele samlingens genopstilling til brug for offentligheden.*

Ovenstående resolution er enstemmigt vedtaget på Foreningen af danske Kunstmuseers generalforsamling, lørdag den 27. september 1980 på Bornholms Folkehøjskole.

Indholdsfortegnelse til Museumsmagasinet 1-3 årg. (nr. 1-12)

A: Museumsverdenen som helhed – herunder stof med særlig tilknytning til Statens Museumsnævn:

Nr. 1/pag. 4: En landsplan for Danmarks Museer. Af: Hans Jeppesen.

Nr. 4/pag. 2: Rådighedssummen. Af: Else-Marie Boyhus.

Nr. 4/pag. 2: Museernes fællesmarked. Af: Jens Ole Lefevre.

Nr. 4/pag. 11: Beskyttelse af museumsnavnet. Af: Morten Lundbæk.

Nr. 7/pag. 2: Tabets folk. Af: Peter Seeberg.

Nr. 7/pag. 3: Ikke tale om kulturpause. Interview med Niels Matthiassen.

Nr. 10/pag. 3: Drivkraften må være det personlige engagement. Interview med Else-Marie Boyhus.

Nr. 10/pag. 5: Danske museer – alle danske museer. Af: Jens Ole Lefevre.

Nr. 12/pag. 2: Museer – museumsråd – museumsnævn. Af: Aino Kann Rasmussen.

B: Museumsfaglige emner: DEBAT omkring udvalgte temaer:

B: 1: Amtsmuseumsrådene:

Nr. 2/pag. 7: Fremtidsmusik. Af: Alan Hjorth Rasmussen.

Nr. 3/pag. 2: En museumsuge. Af: Flemming Johansen.

Nr. 6/pag. 6: Museumsrådenes arbejde. Af: Peter Seeberg.

Nr. 7/pag. 8: Nogle har tid nok, andre kan vente lidt endnu. Af: Peter Seeberg.

Nr. 9/pag. 3: Amtsmuseumsrådenes tryksager. Af: Palle Friis.

Nr. 11/pag. 2: Kan amtsmuseumsrådene bringe fornyelse? Af: Nina Fabricius.

Nr. 11/pag. 11: Amtsmuseumsdag i Århus Amt. Af: Marianne Bro-Jørgensen.

Nr. 12/pag. 13: Den ene og den anden. Af: Palle Friis.

B: 2: Antikvariske opgaver:

Nr. 6/pag. 2: Museerne og det antikvariske arbejde. Af: Else-Marie Boyhus.

Nr. 6/pag. 2: Kolumbusægget? Af: Bodil Busk Laursen.

Nr. 11/pag. 5: Redningskorps eller homunculus. Udpluk fra en debatserie i Weekendavisen om de antikvariske opgaver.

Nr. 11/pag. 6: Om musealt og antikvarisk arbejde. Af: Torben Witt.

Nr. 12/pag. 10: Møllmann-udvalget.

B: 3: Det internationale Børneår (1979):

Nr. 7/pag. 5: Ung i Randers. Tre udstillinger i anledning af børneåret. Af: Viggo Petersen.

Nr. 8/pag. 6: Sansning og sammenhæng. Af: Susanne Ussing.

Nr. 8/pag. 7: – ni kunstudstillinger til børn. Af: Bodil Busk Laursen.

Nr. 11/pag. 11: En kode der kan tydes. Af: Grethe Petersen.

B: 4: Museale Forskningsprojekter:

Nr. 12/pag. 11: Beretning om »Danmarks Kirker« 1979.

Nr. 2/pag. 3: Industriregistreringen. Den store indsamling til belysning af det industrielle miljø 1840-1940. Af: Torben Ejlersen.

Nr. 11/pag. 15: Kolindsunds historie – et forsøg med folkeforskning. Af: Bjarne Flou.

Nr. 12/pag. 11: Registrering af Kunstkammersager i danske museer. Af: H. D. Schepelern.

Nr. 1/pag. 6: Middelalderbyen. Ti museer i ti byer i sving med stort forskningsprojekt. Af: Niels-Knud Liebgott.

Nr. 10/pag. 8: Den vestjyske stationsby. Af: J. Peter la Cour Dragsbo og Kim Clausen.

B: 5: Nationalmuseet:

Nr. 5/pag. 5: Nationalmuseet – en institutionernes mangfoldighed. Af: Holger Rasmussen.

Nr. 5/pag. 6: Nationalmuseets opgave og opgaver. Af: Mogens Ørsnes.

Nr. 5/pag. 8: Ledelse af Nationalmuseet. Af: Stig Ree.

Nr. 5/pag. 9: Med sneglens fart. Af: Peter Seeberg.

Nr. 5/pag. 12: Nationalmuseet og lokalmuseerne. Af: P. V. Glob.

Nr. 7/pag. 14: Nationalmuseet – tradition og fornyelse. Af: Kristian Kristiansen.

B: 6: Museumsuddannelser:

Nr. 2/pag. 4: Skal museumsfolk have en særlig uddannelse. Af: Vald. Smed.

Nr. 2/pag. 5: Museernes behov for uddannelse og efteruddannelse. Af: Else-Marie Boyhus.

Nr. 2/pag. 5: Hvad kan universiteterne tilbyde en museumsuddannelse. Af: Søren Mørck.

Nr. 3/pag. 4: Museumsuddannelser og museer. Af: Ulla Thyrring.

Nr. 3/pag. 5: En museumshøjskole. Af: Torben Witt.

Nr. 9/pag. 4: Skal de uskrevne love skrives. Af: Tove Hatting.

Nr. 11/pag. 2: Fremtidens uddannelser: De museale uddannelseskomponenter. Et punktoplæg fra DKM's kursusudvalg.

Nr. 11/pag. 16: Det nødvendige elfenbenstårn. Af: Villy Toft Jensen.

C: Museumsfaglige emner: enkeltartikler m.v.:

C: 1: Museumsbomærker m.v.:

Nr. 4/pag. 6: Museumsidentiteter. Af: John Erichsen og Marianne Saabye.

C: 2: Byhistorie:

Nr. 9/pag. 6: Dansk Komite for Byhistorie. Af: John Erichsen.

C: 3: Byplanlægning:

Nr. 3/pag. 8: Byerne og museumsfolket. Af: John Erichsen.

C: 4: Centralarkiver:

Nr. 7/pag. 2: Om centralarkiver. Af: Henrik Thrane.

C: 5: Film:

Nr. 9/pag. 16: Hvem redder de gamle danske film? Af: Ib Monty.

Nr. 10/pag. 11: Hvornår reddes de gamle film? Af: Knut Skjævsen.

C: 6: Formidlings- og udstillingsdebat:

Nr. 2/pag. 7: Fortiden er allerede begyndt. Nye forslag i en sparetid. Af: Georg Nellemann.

Nr. 4/pag. 8: Museerne, formidlingen og samtidsdokumentationen. Af: Ole Strandgaard.

Nr. 7/pag. 13: Museumsnaturhistoriker – et nyt begreb på lokalplanet. Af: Tove Hatting.

Nr. 7/pag. 12: Billedmuseet. Af: Ole Strandgaard.

Nr. 8/pag. 8: Sæsonens hit. Af: Inger Sorgenfrei.

Nr. 9/pag. 14: Museumsformidling på flere planer. Af: Tove Hatting.

Nr. 11/pag. 7: Statens og amternes museumsformidlingsforvaltning. Af: Stine Wiell og Inge Adriansen.

Nr. 12/pag. 14: Børn og museer – og formidlere. Af: Inge Adriansen.

Nr. 12/pag. 15: Museumsformidling – museumspædagogik. Af: Ove H. Nielsen.

C: 7: Handicappede i museet:

Nr. 10/pag. 12 Hvordan kommer jeg på museum m.v.? Af: John Frederiksen.

C: 8: Klimaforhold i museet:

Nr. 4/pag. 9: Om klimaregulering. De indledende faser. Af: Hans Lange.

C: 9: Konservering/restaurering:

Nr. 1/pag. 2: Hul på bylden. Kunstmuseernes konserveringsforslag: Af: Troels Andersen.

Nr. 1/pag. 8: Forsiden (IR-fjernsynet). Af: Henrik Bjerre.

Nr. 7/pag. 6: Konservering og restaurering. Af: Knud Holm.

Nr. 7/pag. 7: Konserveringsplanudvalgets arbejde. Af: Bente Skovgaard.

Nr. 11/pag. 14: Den blå bog. En kommentar til konserveringsplanudvalgets rapport. Af: Elmer Fabech.

C: 10: Kunstmuseumsforhold (særskilt):

Nr. 8/pag. 3: Der er ingen vej udenom, man må sigte på at retablere et museum for moderne kunst. Interview med Lars Rostrup Bøysen.

Nr. 9/pag. 2: I morgen er i dag i går. Eller: Den omvendte museumsverden. Af: Jan Garff.

Nr. 9/pag. 15: Foreningen af danske kunstmuseer. Af: Troels Andersen.

C: 11: Minimuseer:

Nr. 4/pag. 12: Om minimuseer. Af: H. Meesenburg.

C: 13: Museumsplakater:

Nr. 7/pag. 15: Museumsplakater 1977-78. Af: Bent Rohde.

C: 1: Regionplanlægning:

Nr. 2/pag. 2: Museerne og regionplanlægningen. Af: Else-Marie Boyhus.

Nr. 2/pag. 2: Kulturen og regionplanlægningen. Af: Birgitte Oxdam.

C: 15: Registrering:

Nr. 8/pag. 5: Registrering. Af: Olfert Voss.

C: 16: Samlingsrevision:

Nr. 10/pag. 2: Revision af museernes samlinger. v/Nina Fabricius.

C: 17: Museumssikkerhed:

Nr. 8/pag. 12: To store museer brændt ned til grunden. Af: Allan Bagger.

Nr. 11/pag. 10: Hvis krigen kommer. Af: Else-Marie Boyhus.

C: 12: Museumsperiodika:

Nr. 3/pag. 7: Årbøger fra museerne. Af: Øystein Hjort.

D: Anmeldelser m.v.

D: I: Anmeldelser af museer:
D: I: a: Danske og Grønlandske:

Nr. 6/pag. 4: Frederiksborgmuseet.
I: »Det lever stadig: Frederiksborgmuseet 100 år«. Af: Erik Levin Nielsen.

Nr. 8/pag. 11: Fur Museum.
I: »Fur Museum«. Af: Sten Krog Clausen.

Nr. 4/pag. 10: Gram (Midtsønderjyllands Museum).
I: »Et geologisk museum i Gram«. Af: Svend Erik Bendix-Almgreen.

Nr. 2/pag. 8: Grønlands Landsmuseum.
I: »Grønlands Landsmuseum«. Af: Olfert Voss.

Nr. 1/pag. 3: Haderslev Museum.
I: »Sønderjyllands Arkeologiske Museum, Haderslev«. Af: Marianne Bro-Jørgensen.

Nr. 11/pag. 2: Høve Museum.
I: »Alle tiders Odsherred«. Af: Jan Hjarnø.

Nr. 10/pag. 9: Kastrupgårdsamlingen.
I: »Kastrupgårdsamlingen. Af: Vibeke Knudsen.

Nr. 8/pag. 10: Storm P-museet.
I: »Storm P-museet«. Af: Bent Rud.

Nr. 3/pag. 3: Svendborg Zoologiske Museum.
I: »Svendborg Zoologiske Museum«. Af: Bent Jørgensen.

D: I: b: Udenlandske:

Nr. 12/pag. 6: Amsterdams historisch Museum.
I: »Amsterdams historisch Museum«. Af: John Erichsen.

Nr. 4/pag. 3: The Museum of London.
I: »The museum of London«. Af: John Erichsen.

Nr. 9/pag. 7: Pitt Rivers Museet.
I: »Pitt Rivers museet i Oxford«. Af: Torkil Funder.

Nr. 12/pag. 3: Rijksmuseum, Amsterdam.
I: »Tre kunstmuseer i Amsterdam«. Af: Jan Garff.

Nr. 12/pag. 3: Stedelijk Museum, Amsterdam.
I: »Tre kunstmuseer i Amsterdam«. Af: Jan Garff.

Nr. 12/pag. 8: Tropemuseet, Amsterdam.
I: »Tropemuseet i Amsterdam«. Af: Peter Seeberg.

Nr. 12/pag. 3: Van Gogh-museet, Amsterdam.
I: »Tre kunstmuseer i Amsterdam«. Af: Jan Garff.

D: II: Udstillinger (anmeldelser og debat):

Nr. 10/pag. 6: Det Indianske Kammer (Nationalmuseet).
I: »Når det traditionsrige bliver avantgarde«. Af: Else-Marie Boyhus.

Nr. 10/pag. 6: Det Indianske Kammer (Nationalmuseet). Udpluk fra en debat i Information.

Nr. 5/pag. 3: Det farlige Liv (Brede).
I: »Brede-udstillingen 1978: Det farlige Liv«. Af: Povl Riis.

Nr. 3/pag. 2: Pompeji År 79 (Louisiana).
I: »Både – og« (Lederkommentar). Af: Hans Edvard Nørgård Nielsen.

Nr. 4/pag. 4: Pompeji År 79 (Louisiana).
I: »Sidste udkald til Pompeji«. Af: Knud W. Jensen.

Nr. 11/pag. 8: The Vikings (British Museum).
I: »Made in England. Vikingeudstillingen i British Museum«. Af: John Erichsen.

D: III: Bøger/tidsskrifter/m.v.:

Nr. 9/pag. 12: Dansk Kulturstatistik 1960-1977. 1979. v/Villy Toft Jensen.

Nr. 1/pag. 7: Dansk tidsskrift for Museumsformidling. Nr. 1-2. v/Torben Witt.

Nr. 12/pag. 12: Fra Vestsjællands museer 1979. v/Leila Krogh og Lars Holst.

Nr. 5/pag. 10: Minna Heimbürger: Hvad er der galt. Kunstmuseernes problemer. 1978. v/Jan Garff.

Nr. 5/pag. 10: Villy Toft Jensen: Ligheder, uligheder, muligheder. En undersøgelse af publikumssammensætningen på 3 museer. 1977. v/Niels Oxenvad.

Nr. 7/pag. 10: Bjarni R. Johansson: Ledelsesproblemer på Nationalmuseet. 1978. v/Villy Toft Jensen.

Nr. 7/pag. 10: Kommunerne og kulturen. Af Axel E. Wingård og Poul Bjørnholt. 1977. v/Bodil Busk Laursen.

Nr. 10/pag. 7: Meddelelser fra Danmarks Museer. v/Mette Iversen.

Nr. 9/pag. 13: Meddelelser fra Thorvaldsens Museum. 1978. v/Anne Lise Thygesen.

Nr. 11/pag. 13: Museumsavisen nr. 1. 1979. v/Mogens Ørsnes.

Nr. 10/pag. 10: Holger Rasmussen: Dansk Museumshistorie – de kulturhistoriske museer. v/Jan Garff.

Nr. 12/pag. 16: Holger Rasmussen: Bernhard Olsen, Virke og Værker. 1979. v/Ulla Thyrring.

Nr. 9/pag. 13: Poul Svendsen: Museet i undervisningen. 1979. v/Inge Adriansen.

E: Diverse:

Nr. 1/pag. 5: Klip fra aviserne.

Nr. 2/pag. 6: Klip fra aviserne.

Nr. 3/pag. 6: Klip fra aviserne.

Nr. 6/pag. 8: »Tanker ved en dagbog« (Essay). Af: Ellen Damgård.

Nr. 9/pag. 4: Farumgaard. Af: Jørgen Schou-Christensen.

Nr. 9/pag. 15: Antiantikantikvar. Bemærkninger til stillingsbetegnelsernes mytologi. Af: Peter Seeberg.

Nyt fra fredningsstyrelsen

50.1 Fredningsstyrelse

Klip fra finansloven

Fredningsstyrelsen ønsker at udvide sit personale med indtil 10 heltidsansatte for at kunne varetage det antikvariske undersøgelsesarbejde, der hidtil er blevet udført ved museerne.

I finanslovene for 1975-79 står i anmærkninger II under »fremmede tjenesteydelser«, at Fredningsstyrelsen påregner

»øgede udgifter til sagkyndig bistand fra Nationalmuseets danske afdelinger og lokalmuseerne til de i naturfredningslovens § 49, stk. 1, omtalte undersøgelser af jordfaste fortidsminder samt til bistand fra lokalmuseerne til tilsyn med fredede fortidsminder.«

I forslag til finansloven 1981 er der imidlertid i beskrivelsen af Fredningsstyrelsens opgaver, kap. 4.01 p. 1226 i anmærkninger II anført følgende:

»Fredningsstyrelsen er i medfør af LB 435 1978, lov om naturfredning, § 49 forpligtet til at udføre undersøgelser på jordfaste fortidsminder, som afdækkes ved anlægsarbejder. Fredningsstyrelsen er bemyndiget til mod fuld indtægtsdækning at afholde merudgifter til sådanne undersøgelser i forbindelse med offentlige myndigheders anlægsarbejder, herunder til tidsbegrænset at ansætte det fornødne personale hertil indenfor en overgrænse på 10 heltidsansatte,«

og på side 1228 findes følgende supplerende oplysninger:

»10 midlertidige stillinger, heraf 9 stillinger som fuldmægtig/sekretær (AC) og 1 stilling sm kontorfunktionær (HK) søges oprettet til varetagelse af undersøgelsesarbejder i medfør af LB 435 1978, § 49 i forbindelse med offentlige myndigheders anlægsarbejder, herunder etableringen af et dansk naturgasnet. Stillingerne søges godkendt til 30. juni 1985.«

06 Museumsvæsen i alm.

Den kroniske uskyld

Peter Seeberg, Viborg Stiftsmuseum

Museumsverdenen er i ikke få henseender som en stor gammel familie. Skandaler kendes ikke eller man vil i hvert fald ikke vide om til hvemsomhelst. Og dog er det klart: selv museumsfolk er ikke fuldkomne; de begår ægteskabsbrud, de kommer til at sige noget forkert, de fører sig selv og andre bag lyset, de glemmer, hvad de har sagt; ja, flere andre oplagte mangler ved deres karakter kunne nævnes.

Vel er moseloven også deres lov, men som alle andre holder de den ikke så godt, som de skulle.

Pressen har gennem en årrække bestræbt sig for at afsløre skandalerne indenfor museumsfamilien. Med forbavsende ringe held. Ingen benytter sig af den negative mulighed, når en fjern fætter eller kusine viser sig at høre til de grimme drenge eller de slemme piger. Udadtil ved man ingenting, indadtil snakker man ikke om andet. De såkaldte varme kartofler serveres alene i hjemmene.

På denne måde er Museumsmagasinet også et godt dansk familieblad.

Den danske museumsverden er imidlertid ikke blot som en stor familie. Den er også splittet i flokke og grupper, i organer og organisationer, hvor alle kan få sagt lidt af det, de ikke kan få sagt andre steder, hvor uenighederne holder hinanden i balance, og det lille fremskridt ikke blot skabes af de enkeltes drivkraft, men især af de manges modvilje eller relative tilslutning. Forsøg på at forenkle den kendsgerning, at afstamningsforholdene og tilhørsforholdene indenfor den store familie opfattes væsentligere end familiepligterne, vokser sig ofte frugtesløse, selvom resultater kan opvises. At løfte i flok er en ganske kompliceret ting, selv når det sker på kommando.

Det er den anden, den nederdrægtige form for kronisk uskyld i museumsverdenen, at enhver er næsten berettiget til at afvise at følge en fælles regel, fordi det ikke passer til hans/hendes system af mere eller mindre vægtige grunde.

Som altid med den kroniske uskyld, er den mest kronisk og mindst uskyldig.

Oversigt over KUNSTMUSEETS lysbilledforedrag

udgivet 1974-1980

Fordragene er opført i den rækkefølge, de er udkommet. Se i øvrigt bagsideartiklen.

Italiensk maleri og skulptur i 14.-18. årh. v/Harald Olsen.
Kunstmuseets historie i 150 år. v/Hanne Westergaard.
Unge kunstnere i 1930'rnes og 1940'rnes Danmark – fra Linien til Cobra og Klar Form. v/Jan Würtz Frandsen.
Farvens musik – nogle linjer i Edvard Weies maleriske udvikling v/Poul Vad.
Det befolkede landskab – de fire Fynboer og deres plads i dansk maleri v/Bente Skovgaard.
Giovanni Battista Piranesi – vision og virkelighed v/Jan Würtz Frandsen.
Jens Søndergaard v/Grete Zahle.
Emil Nolde v/Gertrud Købke Sutton.
Introduktion til Rumps samling v/Ejler Bille.
Om arbejdet i konserveringsafdelingen v/Lone Bøgh.
Landskab og arkitektur i guldalderens malerkunst v/Bjarne Jørnæs.
En banebrydende kolorist – maleren Theodor Philipsen v/Jan Zibrandtsen.
Harld Giersing v/Grete Zahle.
Jens Juel v/Ellen Poulsen.
Om de grafiske tekniker – træsnittet v/Jan Garff.
Om de grafiske tekniker – kobberstikket v/Jan Würtz Frandsen.
Om de grafiske tekniker – raderingen v/Jan Garff.
Om de grafiske tekniker – litografiet v/Jan Würtz Frandsen.
Genre- og folkelivsmaleriet i dansk kunst – fra romantik til realisme v/Elisabeth Fabritius.
Astrid Noack v/Poul Vad.
Goyas Troldspejl – om Goyas »Kapricerne« som et ny kapitel i den europæiske grafiks og den europæiske bevidstheds historie v/Poul Vad.
Vilhelm Lundstrøm v/Preben Wilmann.
Karl Isakson v/Hanne Jönsson.
Hvad er et museum? v/Esther Raffel.
Om at se på billeder v/Esther Raffel.
Hollandsk guldalder og dansk kunst v/Jan Zibrandtsen.
Fransk kubisme og dansk kunst v/Søren Elbak.
De abstrakte – dansk kunst i 1930'rne og 1940'rne v/Annette Stabell.
Byen og mennesket – nogle temaer i dansk kunst 1960-1980 v/Mikael Wivel.
Mennesker og miljøer v/Esther Raffel.

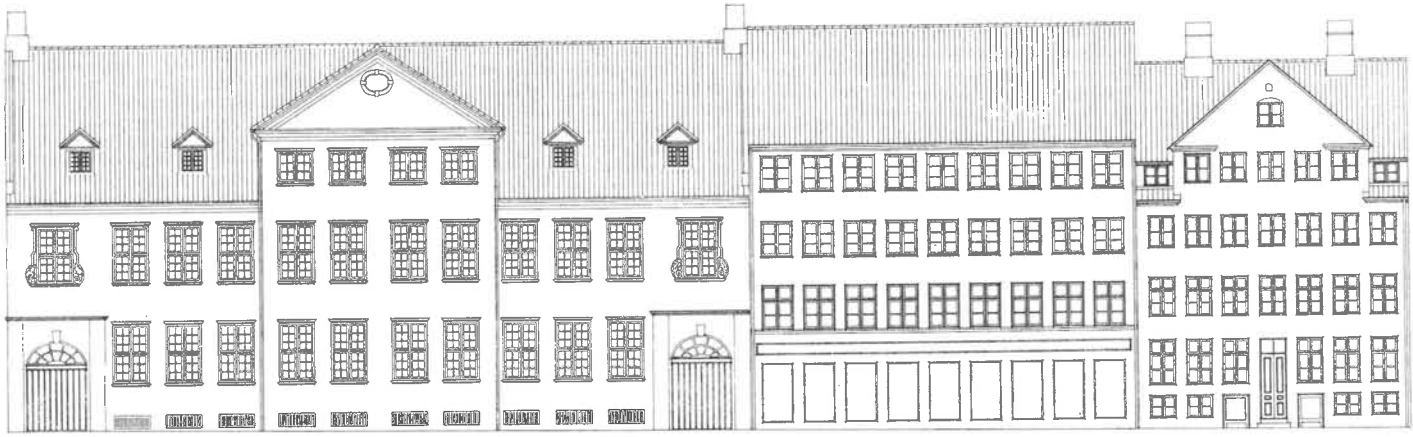

ET SANSERNES MUSEUM

78.9 Musikhistorie

Musikhistorisk Museum og Carl Claudius' Samling

06.6 Musikhistorisk museum

Villads Villadsen, Randers Kunstmuseum

Den 15. december 1979 fik København et nyt museum med den noget besværlige titel Musikhistorisk Museum og Carl Claudius' Samling. Men titlen udtrykker selvfølgelig klart nok de historiske forudsætninger. Det må betragtes som en heldig begivenhed, da det for nogle år siden endelig efter et langt og møjsommeligt forarbejde lykkedes at skabe mulighed for en sammenlægning af Københavns 2 fremragende musikhistoriske samlinger, Musikhistorisk Museum, grundlagt af Angul Hammerich i 1898 og Carl Claudius' Samling, der siden 1906 havde været installeret i en privatvilla.

De 2 samlinger dækkede stort set samme museumsmæssige område og har iøvrigt altid været knyttet til hinanden – gennem det sidste halve århundrede bl.a. ved personfællesskab i ledelsen, og det kan i virkeligheden undre at sammenlægningen ikke er sket længe før. Det er imidlertid en klog disposition, som man må betragte som glædeligt udtryk for en både rationel og radikal museumspolitik, der savnes i dansk og i særdeleshed københavns museumsvæsen.

Ved sammenlægningen, hvor Claudius' lille, men kvalitetsmæssige fremragende samling reeelt blev inkorporeret i Musikhistorisk Museum, er der blevet skabt en virkelig seværdighed af høj international klasse.

Det medførte en reorganisation af de fundatsmæssige grundlag, der trådte i kraft i 1977 samt en påfølgende nyindretning og store bygningsmæssige udvidelser der fandt sted 1978-79.

Udstillingsrum i præstegårdsbygningen med instrumenter fra 15-hundredetallet og et kig ind til et husorgel fra næste århundrede.

Museet, der siden 1966 havde haft til huse i den dengang nyligt istandsatte præstegård ved Reformerte Kirke i Åbenrå, fik til den store og nødvendige udvidelse overdraget de 2 naboejendomme mod øst, Åbenrå 30-28 og 26 med de oplagte muligheder for at skabe et stort sammenhængende museumskompleks, og ud fra et arkitekturhistorisk synspunkt må det betragtes som en udmærket disposition, der bevarer noget af stedets ånd i dette ellers stærkt omdebatterede gadestrøg.

Til ombygningen og nyindretningen knyttedes arkitekten Jørgen Bo, der i sin tid havde deltaget i ombygningen af præstegården, og med sin store erfaring og uanfægtelige sikkerhed har han skabt en meget smuk og meget smagfuld ramme om museets virksomhed. Med de 2 nye huse råder museet nu over et bruttoetagemeterareal på 2.627 m^2 fordelt på 29 udstillingsrum, musik- og foredragssal til 90 personer, 6 rum til arkiv, bibliotek m.v., 7 til administration samt plads til værksted kustoder, magasin og spisestuer for besøgende.

Hoveddispositionen i det samlede kompleks er for så vidt klar. De 3 huse udgør i realiteten 2 hovedafsnit. Den gamle præstegård er bevaret som en helhed, mens de 2 nabohuse udgør en sammenhængende helhed. Opdelingen i et ældre og et nyere afsnit er særlig markant i det indre, idet den gamle præstegård rummer museets egentlige kerne, den kronologiske fremstilling af musikinstrumenternes historie, mens det nye afsnit rummer lokaler til vekslende udstillinger og permanenttema-udstillinger samt forskellige servicerum.

Denne opdeling synes dog samtidig at være museets åbenlyse problem. Det er for så vidt medfødt, som indgangen til museet findes i en port der så at sige ligger mellem de to hovedafsnit. Publikum træ-

der først ind i den nyere del, hvorfra der er adgang til elevator, trapper og gange, der fører rundt i huset. Selvom man ved indgangen får udleveret en plan over huset står man i starten lidt hjælpeløs overfor hvordan det hele hænger sammen. Der er ikke nogen god forbindelse mellem de to hovedafsnit. Man skal op på første sal for ad snørklede men meget smukke veje at komme frem til den store kronologiske udstilling af instrumenter, der findes fordelt i den gamle præstegårds 2 etager.

Men hvor man end befinder sig i komplekset er lokalerne rare at være i. De gamle rums oprindelige dimensioner er stort set bevaret. De er indrettet med en smagfuldhed der nærmer sig det raffinerede med et ligeså gennemført og sobert udstillingsteknisk arrangement. Det indbyder til og understreger en æstetisk oplevelse af musikinstrumenternes særegne og rationelle skønhed. Den sansemæssige oplevelse forstærkes ydermere ved det ledsagende lydbillede, der giver prøver på instrumenternes klangmæssige muligheder. Det er nok i disse kombinationer man finder museets oplevelsesmæssige styrke.

Jeg er nok næppe i stand til at vurdere de faglige principper for opstilling og gruppering som helhed. Samlingen har sit tyngdepunkt i instrumenter fra Middelalderen til omkring 1900 med de mest værdifulde instrumenter fra perioden 1600-1800. Mens Claudius' samling overvejende var opstillet typologisk var Musikhistorisk Museum indrettet som en kronologisk gennemgang af europæisk instrumenthistorie. Ved indretningen af det udvidede museum har man valgt den sidste opstillingsform, hvad der nok pædagogisk set er mest rigtig, men som på den anden side gør det vanskeligt at følge et enkelt instruments specifikke udviklingsforløb. Til gengæld udnytter man så samlingens righoldige materiale til i museets nye del at illustrere en række forskellige temaer, dels i permanente og dels i vekslende udstillinger. Det er et glimrende princip, men er måske i for høj grad dikteret af det tiloversblevne. Afsnit om lyd og instrumentsymbolik, om spillemandsmusik, om nodeskrift m.v. synes overbevisende rigtigt i sin sammenhæng, derimod kunne jeg personligt godt undvære afsnit om musikalske minder og pudsigheder og instrumentforfalskninger. Man kan gætte på at den kyndige ledelse i virkeligheden gerne ville vise andre og måske mere væsentlige sider af musikken og instrumenternes kulturhistorie bl.a. vor egen tids musik eller sange.

I en samlet vurdering af museets virksomhed, udstillinger og den værdifulde videnskabelige forskning, der udfolder sig omkring samlingen, kan man godt henfalde til den måske noget kætterske betragtning at navnet musikhistorisk museum i virkeligheden burde udskiftes med instrumenthistorisk museum. Det gør måske ikke den store forskel, men museet viser sin styrke ved at vise musikkens redskaber og den mere materielle side af musikkens væ-

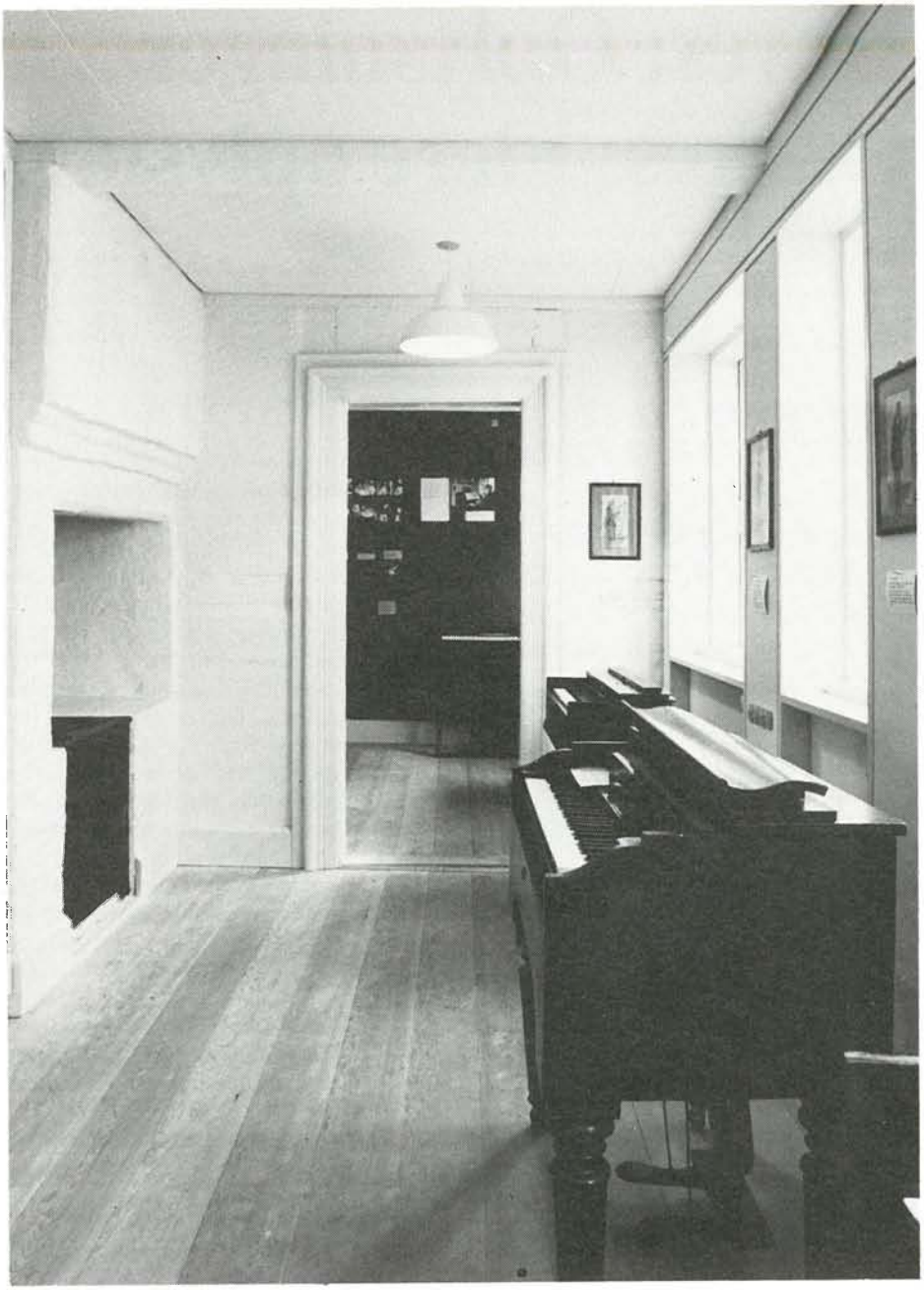

Interiør fra ildebrandshuset nr. 26, hvor komfuret i den åbne skorsten er bevaret og hvor harmonier og andre instrumenter fra hjem og skole er udstillet.

sen og kultur. Måske lader det sig slet ikke gøre at anskueliggøre musikkens åndelige substans indenfor de vedtagne forestillinger om museal virksomhed. Det er formentlig i sin vorden. Med det nye musiklokale har museet ihvertfald skabt sig et redskab til at skildre nogle flygtige, men nok så væsentlige sider af musikkens historie. Det er et attraktivt sted at besøge.

ZOOLOGISK MUSEUM EFTERLYSER

MAMMUTH-FUND

Museer, der ikke allerede har hørt fra ZM i denne anledning, og som mener at ligge inde med jordfundne, danske elefantfund (Mammuther, Skovelefanter), opfordres og anmodes herved indtrængende om at kontakte:
Lektor Kim Aaris-Sørensen, Zoologisk Museum, Universitetsparken 15, 2100 København Ø. Telf.: 01-35 41 11 lok. 327.

06.1 organisation

Haves: Oplysninger
Ønskes: Flere oplysninger

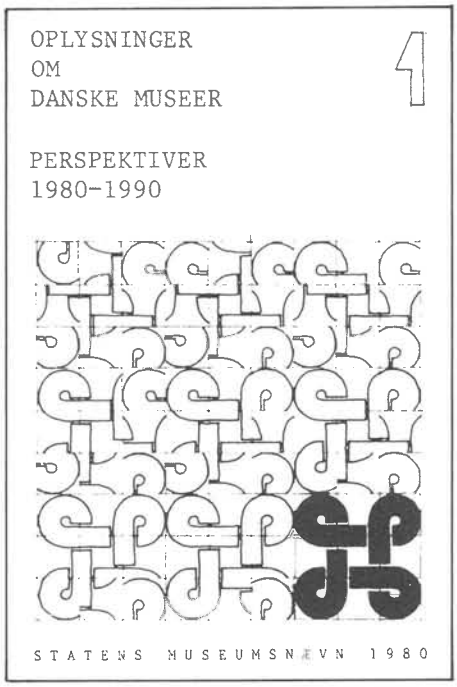

Verner Bruhn, Esbjerg

Store begivenheder kan godt markeres stilfærdigt. En beskeden publikation i rapportform, jævn til tarvelig i det typografiske, omslaget dog i håbets farve – det er den ydre ramme for den første samlede planlægning for den danske museumsverden. »Oplysninger om danske museer 1« er nøgternt, tallet dog løfterigt, »Perspektiver 1980-90« næsten dristigt i dette tiår hvor alt – eller intet – kan ske.

Forhistorien er velkendt af dette blads læsere og skal derfor kun antydes:

Museumsloven, der jo ikke er en museumslov, men en lov om statstilskud m.v. til museer, bestemte at der skulle oprettes et museumsråd i hvert amt, og at de enkelte museer i amtet skulle tilslutte sig dette amtsmuseale samarbejde. I fortsættelse af loven og især bemærkningerne til paragrafferne 8 og 9 skulle der finde en planlægning sted for hvert enkelt museum, og disse planer skulle gennem amtsmuseumsrådene tilgå Statens Museumsnævn hvor en videre samordning ville ske.

At skulle foretage en sådan museumsplanlægning var for mange – naturligvis ikke for alle – en ny opgave som de gik til med tøven eller usikkerhed. For nogle også ganske klart med en principiel ulyst, og vel også hos nogle »civile« bestyrelsesmedlemmer med en fornemmelse af at dette nye vist ikke var for dem, men for de professionelle. Hvis derfor en samlet planlægning skulle lykkes blot nogenlunde, måtte der udstikkes nogle retningslinjer der kunne sikre, at materialet til sin tid kune anvendes sammenlignende og koordinerende og dermed danne basis for en museumspolitik.

Allerede på sit første møde i februar 1977 nedsatte Statens Museumsnævn derfor et udvalg med den opgave at udforme en håndbog i planlægning. Ved Hindsgavlmøderne i 1977 og 1978 blev denne drøftet, og efter en række høringer til forskellig side udkom Håndbogen i foråret 1979, og amtsmuseumsrådene blev bedt om inden årets udgang at indsende deres »perspektivplan«. Det er disse planer der er baggrundsmateriale for Museumsnævnets redegørelse. Det er første gang »et samlet systematisk planlægningsmateriale« udsendes og »alene denne kendsgerning er et stort fremskridt« (s. 6).

Oplysningerne er mange, men sand oplysning er det dog ikke. Det må med beklagelse fastslås at det ikke er oplysninger om danske museer, men om nogle af dem, og nogle af de store savnes. Planlægningsarbejdet er ikke på samme måde pålagt de statslige museer og disse omfattes kun delvis af publikationens analyser og vurderinger. Nationalmuseet indgår således kun på baggrund af budgetkommentarer for perioden 1980-84. En række museers og museumsråds bidrag er indkommet så sent, at de indledende analyser og kommentarer (s. 11-32) kun omfatter tre museer og 10 museumsråd, hvorimod alle museumsråd og Københavns/Frederiksbergs museer er med i sammendragene (s. 33-111).

Omend disse reservationer ikke kan siges at være betydningsløse, er det dog så vægtigt et materiale der er blevet behandlet, analyseret og vurderet, at man tør tro at disse perspektiver vil være de afgørende i det kommende tiårs museumsaktiviteter.

Redegørelsens første del består som nævnt af en sammenfatning af perspektivplanerne på tværs af emneområderne, kommentarer til de karakteristiske træk og enkelte vurderinger heraf. Anden del omfatter resumeer af museumsrådenes og de københavnske/frederiksbergske enkeltmuseers arbejde.

Allerede i indledningen kommer nævnets vurering til udtryk i bemærkningen, at kun en »yderst beskeden optimisme og meget moderate perspektiver« viser sig i planerne (s. 7). Det kan skyldes tidernes ugunst, hvad nævnet håber, men det kan også skyldes forsigtighed i formuleringerne på grund af usikkerhed over for opgaven. Måske skyldes det en bevist eller ubevidst trang til at trække vejret efter et hektisk tiår i 70'erne. I anden forbindelse noterer nævnet sig (s. 31), at planerne »afspejler museernes behov for fordybelse og for en udvikling af de fundamentale sider af museumsarbejdet«. Det forekommer derfor ikke mig mærkeligt, at det tværfaglige arbejde mellem kulturhistoriske, kunst- og naturhistoriske museer endnu ikke har sat tydelige spor i perspektivplanerne.

En gennemgang af redegørelsens afsnit er givtig, man nikker tilfreds hvor man bliver bekræftet i sine anskuelser, og er mindre tilfreds hvis andre synspunkter synes at træde frem.

Man noterer sig hvor stærkt forhistorien står m.h.t. kvalificeret personale uden for hovedmuseerne, kun 2 amter er uden arkæologisk ekspertise, (siden er Bornholm kommet med blandt de arkæologløse). Man noterer sig at nu bliver fornyelsen og videreførelsen af 1800-årenes sognebeskrivelse taget op, og flere steder stiles mod en totalregistrering af fundmaterialet.

Man noterer sig at dansk middelalder stadig står svagt, selv om perioden har tiltrukket flere på uddannelsesniveauet de senere år. Projekt Middelalderbyen er en af de spændende opgaver der er i gang i disse år, og måske vil resultaterne herfra være med til at skabe større bredde.

Nyere tid viser størst usikkerhed over for mål og midler. Hvilke angrebsvinkler og hvilke metoder? Området er fælles mark for historikere og etnologer, og et område hvor der er gribende interesse for oprettelse af nye museer. Etaterne udvider eksisterende samlinger (Jernbanemuseet) og påtænker nye (Fængselshistorisk museum, Toldmuseum). Branchemuseer er under opbygning (Bogtrykmuseum) og specialmuseer eksisterer (Filmmuseet, Industrimuseet) og flere følger. Tænk på hvor mange der slås om Blicher (tre?) og i hvert fald to om Åkjær.

Yderst stilfærdigt siges det (s. 17) at vi trænger til en afklaring af forskellen mellem et specialmuseum og et museum med specialer.«

Grænsen mellem perioderne ligger ikke ganske fast. Adskillige steder lægges en museumsspecialisering an efter tema og ikke kronologi. Bebyggelsesudvikling, landbokultur o.a. rækker over grænserne f.eks. Specialisering er et nøglebegreb i redegørelsen og i rådenes planer. Museer-

ne vil vinde i arbejdsindsats og faglig dybde, og specialisering og planlægning hører hinanden til. Men man husker vel at bevare et enkelt museum når specialiseringen er slået igennem? Et museum for det gamle museum med oldsagssamling, gamle landbrugsredskaber, en mindestue, et par illegale blade og en fuglesamling.

Uløst er desværre forholdet til naturfredningslovens administration, og dette spørgsmål hænger nært sammen med bygningsbevaringen som omtales under Nyere tid. Så uklart hele spørgsmålet er omkring disse forhold er det lidt svært at »planlægge« over et tiår. Der peges rigtigt på de nye synspunkter for bygningsbevaring, der er kommet frem de sidste 20-30 år, bl.a. dette at bevaring ikke blot drejer sig om et hus her eller der, men om at se på det fysiske miljø i sin helhed. Der synes også at være en større forståelse for at det danske landskab i sig selv er en del af vor kulturhistorie. Det må derfor være helt afgørende, at samarbejdet mellem de administrative myndigheder, der varetager bevaringsopgaver vedrørende natur og bygninger, snarest finder sin form. Man kan beklage at der overhovedet er skabt denne uklarhed mellem administrativ og faglig kompetence, men vi har ikke råd til slagsmål herom. Tingene haster.

Selvstændighedstrangen og bevidstheden om museernes egenart træder klart frem i formidlingsønskerne. Mange steder overtog museerne den didaktiske model fra den pædagogiske verden i 1970'erne. Nu ønsker man at formidlingen skal udspringe »organisk af det totale museumsarbejde« – hvad det så betyder. Mere klart er det, at man vil finde en formidling, der ikke er påvirket af »holdninger der kommer udefra« men er udtryk for »museets egenart«. Det er en vigtig erkendelse fordi museerne har andre mål og midler end f.eks. skolen. Med sit faglige indhold og sit arbejde i øvrigt kan museerne udtrykke sig på egne præmisser og de kan derved indgå i en lokal kulturdebat, ikke i modsætning til skole og andre institutioner men i samarbejde med.

I det hele taget er det opløftende at se åbningen til andre foreninger og institutioner: undervisning, foreninger, lokalarkiver, amtssamfund. Flere har under overvejelser at lade arkiver og lokalhistoriske foreninger få observatørstatus i museumsrådene.

Om personaleudvikling de næste år fremhæves det at en række særlige opgaver vil kræve bemanding. Fotografer, museumsforvaltere, formidlere, administrativt personale. På dette punkt er der langt igen i dette mærkelige land, hvor kulturlivet har været direkte afhængigt af antallet af forsvarsmodstandere og tilhængere af tipning. Redegørelsen er således fuld af oplysninger, planer og perspektiver. Men også spørgsmål. Hvordan kommer amtsmuseumsrådene til at virke udad til nævnet, indad til museerne? Loven rummer en indbygget uafklarethed ved at pålægge det enkelte museum (§ 4, stk. 1,7) at indsende arbejdsplan til amtsmuseumsrådet, og ved at pålægge rådene at samordne de modtagne planer og videresende disse til Museumsnævnet (§ 9, stk. 3-4).

Amtsmuseumsrådene udgør en broget flok og de har vidt forskellige arbejdsvilkår og muligheder. Nogle er meget store og må derfor have et forretningsudvalg, andre er så små at alle sager afgøres i plenum. I de fleste – men ikke i alle – er amt og kommuner (eller kommuneforeninger) repræsenteret, i Sønderjylland er endda hele amtets kulturudvalg med, amtsborgmesteren født formand. De fleste museumsråd har deres sekretariat på et af museerne med en ekstra aflønning af kontorhjælp, evt. en museumsleder som konsulent med en arbejdstidsreduktion, et sted 30 dage årligt, et andet sted på halvtid. En del råd har overflyttet sekretariatsfunktionerne til amtsforvaltningen med de muligheder – og begrænsninger – det giver. Omkring halvdelen af rådene har alene statstilskuddet at arbejde med, andre får amtstilskud varierende fra 30.000 kr til ¼ million. Disse forskellige arbejdsvilkår betyder vidt forskellige muligheder for den intensitet der kan lægges i arbejdet, og det afspejles også kvantitativt i de indsendte planer der i størrelse varierer fra 2 sider til over 100.

Men også de indsendte planer rummer uklarhed både med hensyn til grad af styring og om oprindelse. Knap halvdelen af amtsmuseumsrådene har indsendt planer for de enkelte museer, men er det i rådets redaktion eller »originalerne«? Nogle råd har indsendt for nogle museer (dem der blev færdige?), og mange har kun indsendt rådets sammendrag. Men er disse sammendrag museumsrådets, eller har de været til høring ude på museerne? Når det s. 28 hedder at »Statens Museumsnævn vil gerne styrke museumsrådenes rolle som samarbejdsorganer og fordelene af initiativer og penge ...« så er det vel forudsat at rådene har samme opfattelse af samarbejde?

Der kunne være museumsråd der havde større lyst og vilje til at samordne end til at samarbejde. Redegørelsens egen holdning er klar nok: »Det er ikke hensigten ...« at Museumsnævnet skal styre dansk museumsvæsen.«

Om hele denne sammenhæng udad og indad, opad og nedad ønskes oplysning om praksis, om intentioner. Det kan man ikke forlange i dag, når man betænker at rådene først trådte i funktion i 1976. Men det er et af de punkter der trænger til afklaring, for at vi kan se hvor vejen går. Og det er lige vigtigt for de professionelle der har museumsarbejdet som metier, som for alle os der kun er med af lyst.

Ingen del af dansk kulturliv er mere decentraliseret end det kulturhistoriske arbejde, og det kan godt forenes med planlægning og koordinering – »indbyrdes kommunikation« som det hedder (s. 7). Men museerne skal ikke styrs ovenfra, det ville berøve dem en væsentlig inspiration og kvalitet.

Redegørelsen giver én meget at tænke på. Godt at man ønsker at fastholde strukturen med det lokale museumsarbejde som udgangspunkt, godt at se åbenheden udadtil og den stigende interesse for at finde og udbygge sin egen museale identitet.

Dejligt midt i de tunge ord som specialisering, formidling, dokumentation o.a. pludselig at møde et ord som »fra hedenold« (s. 31).

Således bekræftes man i, at ingen, heller ikke en forfatter af redegørelser, løber fra sin fortid.

Når kunstmuseer og naturhistoriske museer ikke omtales skyldes det alene at materialet for disse museer er så fragmentarisk, ikke på nogen måde ulyst til at inddrage deres problemer).

MUSEUMSMAGASINET, september 1980 og Meddelelser fra Danmarks museer.

Udgivet af Museumstjenesten for Statens Museumsnævn, Nybrogade 2, 1203 København K. Udkommer 4 gange årligt (marts, juni, september, december).

Redaktion: John Erichsen, Københavns Bymuseum, Jan Garff, Statens Museum for Kunst, Tove Hatting (ansvarshavende), Zoologisk Museum, Peter Seeberg, Viborg Stiftsmuseum, Mogens Ørsnes, Nationalmuseet.

Redaktionens adresse: Viborg Stiftsmuseum, Hjultorvet 4, 8800 Viborg.

Redaktionen slutter 1. februar, 1. maj, 1. august, 1. november.

Abonnement årligt: 25 kroner. Ekspedition: Museumstjenesten, Sjørupvej 1, Lysgård, 8800 Viborg. Tlf. 06 - 66 76 66.

ISSN 0105-8060

Sats og tryk: Special-Trykkeriet Viborg a-s

06.1 formidling

Kunstmuseets lysbilledforedrag

Kirsten Strømstad, Statens Museum for Kunst

For et kunstmuseum er en udadrettet og opsøgende formidlingsvirksomhed vanskelig og bekostelig at realisere. Kunstmuseerne har ikke dubletter af genstandene, og er derfor afskåret fra at stille vandreudstillinger til rådighed på samme måde som f.eks. de kulturhistoriske og naturhistoriske museer.

I vores bestræbelser på at finde et egnet middel til at sprede kendskab til samlingerne på Statens Museum for Kunst standsede vi op ved lysbilledforedraget som en acceptabel og økonomisk overkommelig form. En række kontakter til sagkyndige inden for undervisnings- og oplysningssektoren gav til resultat, at der var et stort udækket behov for et kombineret lyd- og billedmateriale om kunst, som kunne stilles til rådighed på lånebasis. Foredraget ledsaget af lysbilleder er en god gammel kending i formidlingsarbejdet, og ved hjælp af vor tids teknik kan både det talte ord og billedet nu fastholdes og mangfoldiggøres, så det bliver både fagligt tilfredsstillende og praktisk anvendeligt.

Vi valgte denne traditionelle form ud fra følgende betragtninger: Lysbilledforedraget er i forhold til f.eks. film og video billig i fremstilling og mere robust i brug. Den pædagogiske værdi er stor på grund af de mange variations- og kombinationsmuligheder, og det er en form vi kender og en teknik, vi selv kan klare. Sidst men ikke mindst er det ukompliceret for brugeren.

Kunstmuseets lysbilledforedrag består således af en farvedias-serie og et dertil hørende impulseret lydbånd med et foredrag i et alment forståeligt sprog. Foredraget behandler et kunsthistorisk emne – en periode, et tema, en enkelt central kunstner o.s.v. Foredraget tager udgangspunkt i og lægger hovedvægten på værker i Kunstmuseets samlinger, men hvor emnet kræver det, indgår der også værker fra andre museer her i landet og i udlandet. Et foredrag varer fra 15 minutter til en time, og antallet af lysbilleder i det enkelte foredrag varierer fra 15 til 70.

Lysbilledforedragene udarbejdes og indtales af museets egne inspektører og af sagkyndige udefra. Fotografering, optagelse af foredrag på bånd og teknisk bearbejdelse af disse foretages af egne medarbejdere.

Så snart de første foredrag var udarbejdet, blev de vist ved daglige forevisninger på Kunstmuseet, hvorved vi indvandt værdifulde erfaringer af publikumsmæssig, faglig og teknisk art. Samtidig blev en beskeden udlånsvirksomhed iværksat for at afprøve udlånsværdi og låneinteresse.

I efteråret 1976 var der oparbejdet et tilstrækkeligt alsidigt udvalg af foredrag og det fornødne udlånsapparatur anskaffet, således at det var rimeligt at udbyde foredragene til et større publikum. Et sæt udlånsapparatur består af en projektor og en kassettebåndoptager indbygget i en kasse, fremstillet på museets snedkerværksted. Formålet med at stille apparatur til rådighed er at vi gerne på forhånd ville rydde de praktiske vanskeligheder af vejen for låneren og derved nå ud til videre kredse i befolkningen.

En folder med omtale af foredragene distribueredes til i hovedsagen følgende kredse: Gymnasier og HF, højskoler, ungdomsskoler, seminarier, oplysningsforbund og andre aftenskoler, firmakunstforeninger og lokale kunstforeninger i provinsen.

Lånet af lysbilledforedrag med apparatur er gratis, dog betaler låneren fragten frem og tilbage. Lån til provinsen ekspederes med fragtmand. Lån til København og omegn hentes og bringes af låneren. Nærlån afvikles på få dage, mens fjernlån fungerer således, at låneren kan disponere over materialet i en uge, hvilket vil sige at fjernlån inklusive transport varer ca. 10 dage. Til gengæld tilstræber vi inden for den periode, at få materialet udnyttet så intensivt som muligt. Et fjernlån benyttes således ofte både af den stedlige skole, højskole el. lign. og af den stedlige kunstforening og/eller museumsforening. Praktiske instruktioner til lånerne bliver fulgt, og vi har til dato ikke modtaget en alvorligt skadet kasse retur, til trods for at der efterhånden har været mange hundrede udlån.

Vi lægger stor vægt på individuel kontakt med hver enkelt låner for at imødekomme den enkelte gruppes behov på bedste måde. Herved har vi samtidig opnået et rimeligt grundlag for en vurdering af publikumstilslutningen. Det anslås således, at lysbilledforedrag udlånt i efteråret 1979 og foråret 1980 er blevet set af mere end 25.000 personer fordelt over hele landet og spændende over mange socialgrupper. Vor kapacitet har været udnyttet 100%, og vi har desværre måttet afslå mange låneanmodninger. Af samme grund har vi måttet afstå fra at henvende os til nye befolkningsgrupper, hvilket må beklages, f.eks. ville det være oplagt at søge at stille materiale til rådighed for ældre-sektoren.

Udgifterne til virksomheden har været afholdt inden for Kunstmuseets normale bevillinger, da det trods mange forsøg ikke har været muligt at skaffe midler udefra. Dog har Ny Carlsbergfondet bekostet farveoptagelser af kunstværker i museumseje uden for København. I FN's internationale børneår i 1979 har vi med særlig støtte fra Kulturministeriet udarbejdet to forerag for 7-12årige børn, et forsøg som efter interessen at dømme meget gerne skulle følges op snarest.

Med hensyn til produktionen af foredrag er det hidtil lykkedes for de midler, der har været til rådighed at klare en ca. 25% fornyelse hvert år. Dette er i underkanten af det ønskelige, hvis vi skal kunne opretholde kontakten med den betragtelige kreds af faste lånere, som nu er etableret. For at kunne udvide lånerkredsen for slet ikke at tale om at opdyrke nye grupper kræves imidlertid penge til mere apparatur og assistance til den praktiske og administrative afvikling af udlånsvirksomheden. For en ordens skyld skal det bemærkes, at det naturligvis ikke har været hensigten at lade lysbilledforedragene danne erstatning for mødet med den originale kunst. Tværtimod er målet gennem foredragene at inspirere tilhøreren til at komme og se de originale kunstværker på stedet, og dette er da også i vid udstrækning lykkedes. Et andet resultat af virksomheden er, at vi med de mere end 30 foredrag, der til dato har set dagens lys, har oparbejdet begyndelsen til et værdifuldt stemmearkiv og en betydelig registreret lysbilledsamling, som vil kunne danne grundlag for andre aktiviteter.

Nogle års arbejde med denne formidlingsform har givet så positive resultater og er blevet så vel modtaget i vide kredse i hele landet, at det absolut inspirerer til videreførelse og udbygning. Endvidere har udlånet af foredrag haft en gunstig afsmitning på vore omvisninger og på frekvensen af henvendelser til museet. Jeg kan således ikke lade være med at appellere til mine kolleger på andre fagmuseer om at iværksætte en tilsvarende virksomhed. Først og fremmest ville det være dejligt, om de kulturhistoriske museer kunne tage opgaven op. Det er ulejligheden værd og ville uden tvivl give gode resultater.

Forsidebillede: Francisco Goya (1746-1828) Fornuftens søvn fostrer uhyrer (c. 1803). Radering.

Meddelelser fra Danmarks museer

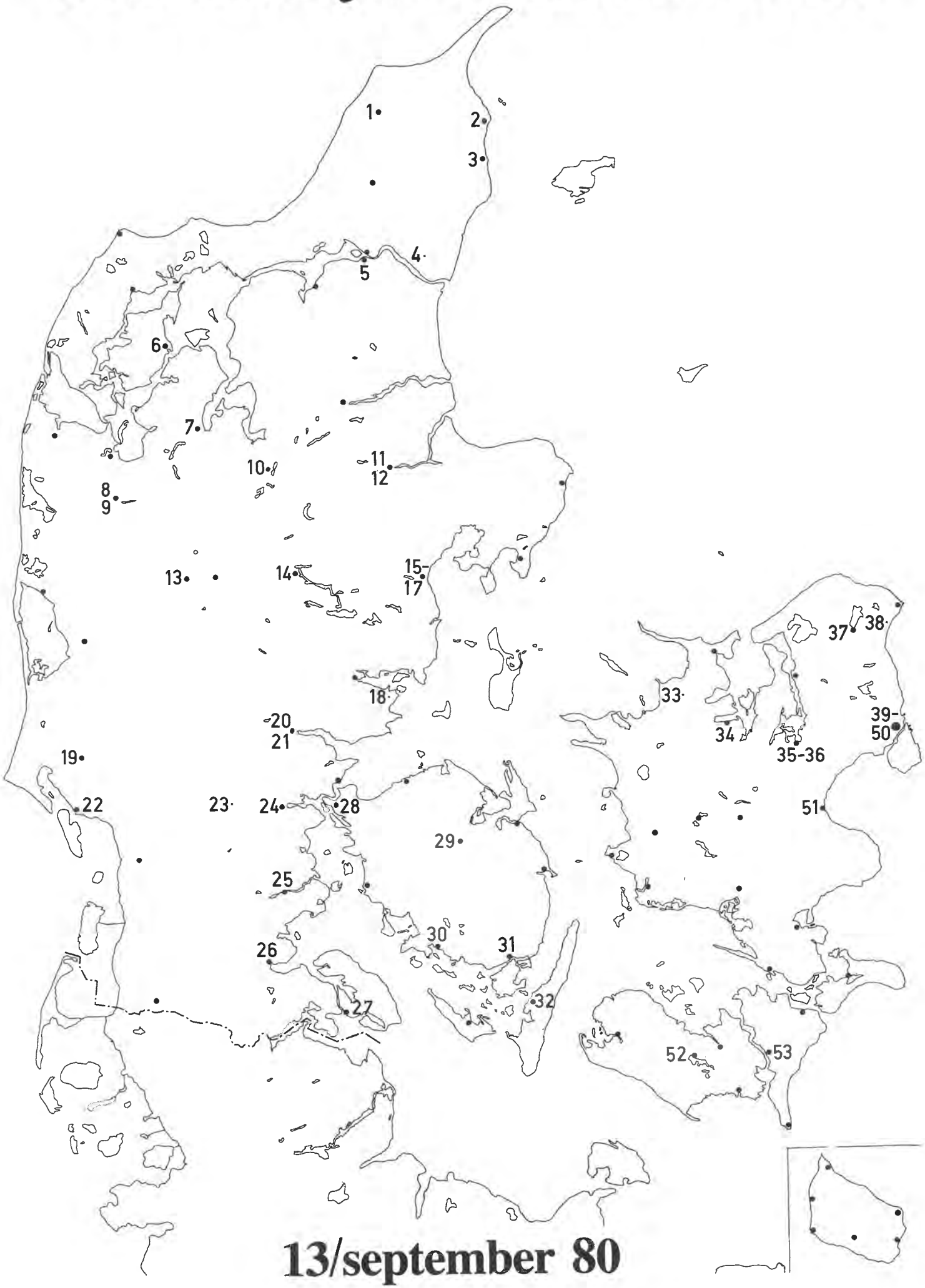

13/september 80

Permanente udstillinger

8. Holstebro Museum
I forbindelse med guldsmederegistreringen i Ringkøbing amt, er museets sølvsamling blevet nyopstillet på første sal.

9. Holstebro Kunstmuseum
Af hensyn til håndværkerne har museet måttet lukke den grafiske afdeling samt Lauritz Hartz/Astrid Noack-rummet.
De øvrige samlinger er stadig tilgængelige.

17. Forhistorisk Museum, Moesgård. Den etnografiske samling
De etnografiske Unesco-materialesamlingers fortsatte eksistens er sikret ved en finanslovsbevilling via Den danske Unesco-Nationalkommission fra Undervisningsministeriet.
Sommeren 1980 er Afghanistansamlingerne blevet omarbejdet af mag.art. Asta Olesen og stud.mag. Gorm Pedersen. Nye samlinger er ved at blive etableret - fra Bangladesh ved stud.mag. Kurt Mørck Jensen og fra Maldiverne ved mag.scient. Nils Finn Munch-Petersen.

19. Varde Museum
Blåvandshuk Egnsmuseum er pr. 15.7.1980 genåbnet i nye lokaler i bygningen Kirkegade 1, Oksbøl. Egnssamlingen er blevet udbygget med et rokoko-interiør samt genstande fra herregården Hesselmed. En særskilt afdeling behandler besættelsestiden i Ribe samt Oksbøl-lejren, såvel den militære som flygtningelejren.

24. Museet på Koldinghus
Museets samlinger af uniformer og våben fra 1848 og 1864 er blevet revideret og nyopstillet. Som konsulent på arbejdet virker pensionist Anton Pedersen.

31. Svendborg og Omegns Museum
1. etape af den permanente udstilling Sydfyn i Middelalderen forventes klar til præsentation for offentligheden ved efterårsferiens start i oktober måned.

Særudstillinger september

1. Hjørring Kunstmuseum
"Nordenfjords Kunst 80".
Claus Bojesen, Lasse Detlevsen, Lise Honoré, Jan Jensen, Jørgen Bispelund Knudsen, Thor Lindeneg, Kjeld E. Petersen, Bjarke Regn Svensen og Per Wolf.
- til 21.9.

4. Try Museum, Dronninglund
"Håndarbejde gennem fire generationer - fra Grethe Pedersen, Dronninglund"
- året ud.

5. Nordjyllands Kunstmuseum, Aalborg
Richard Mortensen. Rab-serien
- til 26.10.

"Himlen, havet, mennesket". Tegninger og akvareller af Jens Søndergaard.
- til 31.12.

7. Skive Museum
"Bedre Byggeskik"
- til 12.10.

9. Holstebro Kunstmuseum
Fotoudstilling "Gringos Gigantes - om Odin Teatrets besøg i Peru i 1978".
- til 27.9.

11. Kulturhistorisk Museum, Randers
"Naturen kom før teknikken". En udstilling udarbejdet på Naturhistorisk Museum, Århus.
- til 16.10.

12. Randers Kunstmuseum
Sypigen. En udstilling omkring Wenzel Tornøes populære maleri: "Sypige. Pinsemorgen".
- til 2.11.

IXEX. Ni eksperimenterende kunstnere, Viera Collaro, Niels Nedergaard, Gurli Gottlieb m.fl.
- til 19.10.

15. Naturhistorisk Museum, Århus
"Asfaltnatur - Et liv i byen".
Med udgangspunkt i Århus giver udstillingen eksempler på planter og dyr, der trives i byen, og søger at påpege nogle af de problemer, der er forbundet med dette liv.
Som supplement til udstillingen viser en lysbilledserie eksempler på udflugtsmål i omegnen af Århus, og en lille folder vil give oplysninger om de særlige fuglelokaliteter.

16. Aarhus Kunstmuseum
"Richard Mortensen, værker 1930-80".
I anledning af kunstnerens 70 års-dag vises en retrospektiv udstilling dækkende perioden 1930-80.
- til 5. 10.

16. Aarhus Kunstmuseum
"Sporten i Focus, Sportsfotografier gennem 50 år" - Sportens udvikling og sportsfotografiets forandring antydes i denne udstilling gennem Åge Fredslund Andersens sportsfotografier fra 30'erne og et udvalg af sportsfotografier fra 1975-80.
- til 5.10.

17. Forhistorisk Museum, Moesgård
"De kalder os Indianere"
- til 3.5.1981

19. Varde Museum
Alsidig udstilling af maleri, grafik og skulptur bygget op over temaet "Katten".
- til 19.10.

20. Vejle kulturhistoriske Museum
"Amtsforvalter Jens Worsaae og hans børn - en tid og en familie i Vejle".
Et af Jens Worsaaes børn var den berømte arkæolog J.J.A. Worsaae. Udstillingen viser familien gennem en skildring af livet i Vejle 1780-1880.
Udstillingen er arrangeret i samarbejde med Sydsjællands Museum, Vordingborg.
- til 12.10.

24. Museet på Koldinghus
I forbindelse med en tiltrængt omordning af museets oldsagsudstilling har der vist sig et akut konserveringsbehov for næsten alle de tidligere udstillede genstande. Samlingen er derfor midlertidigt nedtaget og erstattet med en udstilling om "Jysk Lertøj" omfattende potter fra oldtid, middelalder og nyere tid.
- foreløbig

25. Haderslev Museum
"Harald Isenstein"
arr. Haderslev Kunstforening.
- til 9.10.

26. Aabenraa Museum
"Arkitektur som æstetik og nødvendighed".
- til 28.9.

Aabenraa Fotoklub viser sin årlige udstilling af medlemmernes arbejde over et fælles tema.
30.9. - 5.10.

35. Vikingeskibshallen, Roskilde
"Grønlandske Både"
- til 28.2.1981.

37. Frederiksborgmuseet, Hillerød
"Kongelige ordener"
- til 26.10.

38. Louisiana, Humlebæk
Robert Rauschenberg 1950-1980
20.9. - 23.10.

40. Ny Carlsberg Glyptotek, København
"Ficana en milepæl på vejen til Rom"
En udstilling om de italo-nordiske udgravninger af den gammellatinske by Ficana ca 17 km fra Rom. I planer og plancher og med de arkæologiske fund illustreres bopladsens historie fra den sene bronzealder ned til romersk kejsertid.
- til 30.9.

41. Kastrupgårdsamlingen, København
Nyerhvervelser fra samlingen.
- til 9.10.

42. Kunstindustrimuseet, København
Rytme - Struktur - Farve - Rum. Unikavævninger af Bodil Bødtker-Næss.
- til 5.10.

Ragna Braase. Vævning og grafik.
- til 26.10.

Anne-Suzette Sadolin. Billedvævninger og tekstilkunster i Stensalen.
- til 12.10.

43. Københavns Bymuseum
Udstillingen "Kvindeliv - fotografier fra København 1880 - 1940"
- til 31.10.

44. Musikhistorisk Museum og Carl Claudius' Samling, København
"Kvinder komponerer"
- året ud

"Klassiske instrumenter fra Kina og Korea"
- året ud

45. Nationalmuseet, Etnografisk Samling, København
"Inuit Kunst - Grafik fra Canadas Eskimoer"
Udstillingen er arrangeret af Canadas Nationalmuseum.
- til 5.10.

45. Nationalmuseet, Brede
"Mennesket og Maskinen"
- til 26,10.

45. Nationalmuseet, Farvekonserveringen, Brede
"Bernt Notkes altertavle".
I anledning af genopstilling af Bernt Notkes store altertavle (1479), som i løbet af de sidste 5 år er restaureret på NM's farvekonservering i Brede, er der i Århus Domkirke arrangeret en plancheudstilling over altertavlens restaurering.

46. Ordrupgaard, Charlottenlund
"Kunst idag 1"
- til 26.10.

47. Rosenborgsamlingen, København
Særudstillingen "Curiosa", som i foråret ved sin åbning indviede samlingens nye særudstillingslokaler holdes åben til og med efterårsferien.
- til 26.10.

48. Statens Museum for Kunst, Kobberstiksamlingen, København
Wiig Hansen som tegner og grafiker
- til 26.10.

49. Thorvaldsens Museum, København
Museet viser to nye "mini-udstillinger" bygget op af materiale i museets samlinger, der normalt ikke er tilgængeligt for almindelige besøgende.
"Thorvaldsens græske vaser - en udstilling fra konserveringsværkstedet", beskriver arbejdet med at restaurere Thorvaldsens samling af græske vaser, der på Thorvaldsens tid var restaurerede i tidens smag.

"Thorvaldsen og medaljekunsten" er en udstilling af museets store samling medaljer med direkte tilknytning til Thorvaldsen, hans værker og person. Udstillingen er baseret på en afhandling af museumsinspektør ved Nationalmuseet Kirsten Bendixen, der også har skrevet kataloget til udstillingen.
- ?

50. Zoologisk Museum, København
"Brasiliens knoglehuler" i anledning af 100-årsdagen for den danske coolog P.W. Lunds død.
- året ud

51. Køge Skitsesamling, Køge Galleriet
Gudrun Steenberg og Mogens Jørgensen.
Arkitektur og skitser til dekorative arbejder.
- til 5.1o.

52. Lolland-Falsters Stiftsmuseum, Maribo
"Ler". Frilandsmuseet.
- til 1.10.

"Fædres grave på Lolland".
- til 1. 11.

Særudstillinger oktober

1. Hjørring Kusntmuseum
Larsen-Stenvs udstilling, som fortæller om freskernes tilblivelse og deres forudsætninger.
ultimo okt. - medio dec.

2. Bangsbomuseet, Frederikshavn
"Pejling 80" - en udstilling af moderne dansk kunsthåndværk indenfor keramik, sølv, tekstiler m.v.
Udstillingen arrangeres i samarbejde med Frederikshavns byråds biblioteksudvalg.
4.10. - 26.10.

3. Sæby Museum
Udstilling om altersølvet i kommunens kirker.
18.10. - året ud.

4. Try Museum, Dronninglund
"Håndarbejde gennem fire generationer - fra Grethe Pedersen, Dronnonglund".
- året ud.

5. Nordjyllands Kunstmuseum, Aalborg
Richard Mortensen. Rab-serien.
- til 26.10.

"Himlen, havet, mennesket". Tegninger og akvareller af Jens Søndergaard.
- til 31.12.

Danske pressetegninger.
1.10. - 31.10.

6. Morslands historiske Museum, Nykøbing Mors
"Ler" - en udstilling af keramikeren Jonna Juul og fotografen Kirsten Klein.
18.10. - 30.11.

7. Skive Museum
"Bedre byggeskik"
- til 12.10.

"Soldaterliv i 100 år"
17.10. - 2.11.

8. Holstebro Museum
"Dukkehuse og dukkehusinventar"
Ved lån fra en stor jysk privatsamling

viser museet eksempler på dukkestuer gennem tiderne.
4.10. - 16.11.

10. Viborg Stiftsmuseum
Maleriudstillinger af de to lokale kunstnere Elonn Agerup og Tove Dønstrup
3.10. - 19.10.

Udstilling af glas, keramik og tekstil
24.10. - 9.11.

11. Kulturhistorisk Museum, Randers
"Naturen kom før teknikken"
- til 16.10.

"Karetmageren". En udstilling af vogne og værksted fra museets egne samlinger.
medio okt. - året ud

12. Randers Kunstmuseum
"Sypigen"
- til 2.11.

IXEX. Ni eksperimenterende kunstnere
- til 19.10.

Træsnit i farver, moderne kunst i et ældgammel og vanskeligt medie. Værker af bl. a. Asger Jorn, Arne Haugen Sørensen og Per Kirkeby.
25.10. - 1.2.1981.

13. Herning Kunstmuseum
Folkelige Bibelbilleder i det nittende og tyvende århundrede
3.10. - 9.11.

Richard Mortensen på Herning Kunstmuseum
medio okt. -

14. Silkeborg Museum
I anledning af 100-årsdagen for forfatteren Albert Dams fødsel afholder museet en udstilling om hans virke, bl.a. udstilles hans arbejdsværelse, udvalg af af hans manuskripter og hans forfatterskab, og fotografen Poul Ib Henriksen laver en særudstilling af portrætter, som han har taget af Albert Dam.
19.10. - året ud

16. Aarhus Kunstmuseum
Richard Mortensen, Værker 1930-80
- til 5.10.

Sporten i Focus, Sportsfotografier gennem 50 år.
- til 5.10.

Gennem Kvinderum, En rejse i indre Byer. En projektgruppe fra Århus Universitet har visualiseret egne erfaringer om psykologiske billedrum i form af en række fantastiske rumsuiter.
18.10. - 9.11.

Sonde. - Kunstnergruppen Sonde afholder iår sin 13. udstilling på museet.
18.10. - 9.11.

17. Forhistorisk Museum, Moesgård
"De kalder os Indianere"
- til 3.5.1981

18. Glud Museum
Vejle amts historiske Samfunds vandreudstilling i anledning af 75 året for dets stiftelse.
19.10. - 26.10.

19. Varde Museum
Maleri, grafik og skulptur bygget op over temaet "Katten"
- til 19.10.

20. Vejle kulturhistoriske Museum
Amtsforvalter Jens Worsaae og hans børn - en tid og en familie i Vejle.
- til 12.10.

21. Vejle Kunstmuseum
Retrospektiv udstilling med grafikeren Jane Muus.
11.10. - 9.11.

Grafik af Birthe Kronkvist
11.10. - 9.11.

22. Esbjerg Kunstforenings Samling, Kunstpavillonen
Richard Mortensen.
I anledning af kunstnerens 70-års fødselsdag udstilles malerier, billedtæpper og relieffer.
4.10. - 26.10.

23. Vejen Kunstmuseum
"Billedkunst fra Vendsyssel". med Poul Anker Bech, Svend Danelund, Svend Engelund, Niels Helledie, Johannes Hofmeister, Chris Moes, Eyvind Karup Nielsen, Alex Secher, Yan og Poul Winther.
4.10. - 26.10.

24. Museet på Koldinghus
Jysk Lertøj, potter fra oldtid, middelalder og nyere tid.
- indtil videre.

80. 13-5

25. Haderslev Museum
Harald Isenstein.
- til 9.10.

Guldhorn.
14.10. - 26.10.

26. Aabenraa Museum
Aabenraa Fotoklub
- til 5.10.

Gaver og beretninger.
Med udstillingen vil museet sige tak for nogle af de gode gaver, som vi ikke ellers kan udstille. Endvidere vil vi bruge lejligheden til at uddybe emner, som museet gerne vil indsamle mere stof om, og på den måde kan vi vise givere og museumsgæster hvor væsentlige beretninger om genstandenes brug er for museets samlinger.
11.10. - 9.11.

27. Museet på Sønderborg Slot
Jeppe Madsen-Olsen udstilling.
I anledning af 25 året for oprettelsen af kunstsamlingen på Sønderborg slot arrangeres en stor udstilling med godt 60 billeder af den kendte, meget særprægede Christiansfeld-maler Jeppe Madsen-Olsen.
19.10. - 9.11.

28. Middelfart Museum
Udstilling baseret på materiale fra de senere års udgravninger under vandet i Tybrind Vig. Udstillingen er blevet til gennem et samarbejde mellem museet og de deltagende sportsdykkere. Provinsbanken stiller lokaler til rådighed.
Oktober

29. Odense Bys Museer, Møntergården
Udstillingen i tilknytning til udgravningen af Sct. Jørgensgården i Odense. Udstillingen vil handle om spedalskhed og Sct. Jørgensgårde - især den i Odense - samt fremlægge de foreløbige resultater af den igangværende udgravning. Udstillingen vil også belyse, hvordan vi graver, og hvad der sker med fundene. når disse er taget op.
15.10. - året ud

32. Langelands Museum, Rudkøbing
Vandreudstillingen "På rejse"
oktober.

33. Odsherreds Museum, Nykøbing Sjælland
Udstilling af Cristian Krogh: Fotografier fra USA 1979-80.
19.10. - 26.10.

34. Holbæk Museum
Udstilling som omfatter "Huer, hatte og kyser"
oktober

35. Vikingeskibshallen, Roskilde
"Grønlandske Både"
- til 28.2.1981

36. Roskilde Museum
I "butikken" vises en udstilling om sommerens udgravninger i Sct. Mikkels kirke.
- til 30.11.

37. Frederiksborg museet, Hillerød
"Kongelige Ordener"
- til 26.10.

38. Louisiana, Humlebæk
Robert Rauschenberg 1950-1980
- til 23.11.

40. Ny Carlsberg Glyptotek, København
Peter Brandes
15.10. - 9.11.

41. Kastrupgårdsamlingen, København
Nyerhvervelser fra samlingen
- til 9.10.

Trykkerbanden
18.10. - 30.11.

42. Kunstindustrimuseet, København
Rytme-Struktur-Farve-Rum. Unikavævninger af Bodil Bødtker-Næss
- til 5.10.

Ragna Braase.Vævning og grafik
- til 26.10.

Anne-Suzette Sadolin. Billedvævninger og tekstilkunster i Stensalen.
- til 12.10.

Voliére, Sølvkorpus af Allan Scharff
10.10. - 9.11.

Jyske dynetøjer.
17.10. - 23.11.

Lone Munkgaard. Keramiske arbejder i Stensalen.
17.10. - 11.11.

Fotografen Josef Sudek.
31.10. - 23.11.

43. Københavns Bymuseum
"Kvindeliv - Fotografier fra København 1880-1940".
- til 31.10.

44. Musikhistorisk Museum og Carl Claudius' Samling, København
"Kvinder komponerer"
året ud.

"Klassiske instrumenter fra Kina og Korea"
- året ud

45. Nationalmuseet, Etnografisk Samling, København
Inuit Kunst - Grafik fra Canadas Eskimoer.
- til 5.10.

Barkmalerier fra Australien.
Udstillingen er arrangeret af Australien Gallery Directors Council for Aboriginal Arts Board-
medio okt. - ultimo nov.

45. Nationalmuseet, Brede
"Mennesket og Maskinen"
- til 26.10.

45. Nationalmuseet, Farvekonserveringen,Brede
"Bernt Notkes altertavle" plancheudstilling i Århus domkirke
?

46. Ordrupgaard, Charlottenlund
"Kunst i dag 1"
- til 26.10.

47. Rosenborg Samlingen, København
"Curiosa"
- til 26.10.

48. Statens Museum for Kunst, København
Richard Mortensen
medio okt. - medio dec.

48. Statens Museum for Kunst, Kobberstiksamlingen, København
Wiig Hansen som tegner og grafiker
- til 26.10.

50. Zoologisk Museum, København
"Brasiliens Knoglehuler"
- året ud

51. Køge Skitsesamling, Køge Galleriet
Gudrun Steenberg og Mogens Jørgensen.
Arkitektur og skitser til dekorative arbejder.
- til 5.10.

52. Lolland-Falsters Stiftsmuseum, Maribo
"Fædres grave på Lolland"
- til 31.10.

53. Museet Falsters Minder, Nykøbing Falster
Udstilling af lokale dukketeatre fra Storstrøms amt.
20.10. - 23.11.

Særudstillinger november

1. Hjørring Kunstmuseum
Larsen-Stevns - freskernes tilblivelse og deres forudsætninger.
- medio dec.

2. Bangsbomuseet, Frederikshavn
"Værestedet" en arbejdende udstilling med vævning, knipling, lysestøbning, forarbejdning af uld og hør m.v.
Udstillingen er arrangeret i samarbejde med foreningen "Værestedet".
1.11. - 23.11.

3. Sæby Museum
Altersølvet i kommunens kirker
- året ud

4. Try Museum, Dronninglund
"Håndarbejde gennem fire generationer - fra Grethe Pedersen, Dronninglund"
- året ud

5. Nordjyllands Kunstmuseum, Aalborg
"Himlen, havet, mennesket". Tegninger og akvareller af Jens Søndergaard.
- til 31.12.

Å-udstillingen
1.11.- 16.11.

6. Morslands historiske Museum, Nykøbing Mors
"Ler" af keramikeren Jonna Juul og fotografen Kirsten Klein.
- til 30.11.

7. Skive Museum
Soldaterliv i 100 år
- til 2.11.

U-landsfondens salgsudstilling
7.11. - 16.11.

8. Holstebro Museum
Dukkehuse og dukkehusinventar.
- til 16.11.

8. Holstebro Museum
"Jul i den gamle Købmandsgård"
En udstilling om de gamle købmandsgårde i Holstebro.
29.11. - 25.1.1981

10. Viborg Stiftsmuseum
Udstilling af glas, keramik og tekstil
- til 9.11.

Retrospektiv udstilling af Lasse Winsløw
14.11. - 30.11.

11. "Karetmageren"
- året ud.

12. Randers Kunstmuseum
"Sypigen"
- året ud

Træsnit i farver, moderne kunst i et ældgammelt og vanskeligt medie.
- til 1.2.1981

Omkring en kubistisk opstilling. Om Olaf Rudes "Kubistisk komposition" fra 1918- en nøgle til forståelsen af nogle sider af det 20. årh.'s maleri.
8.11. - 8.2.1981

13. Richard Mortensen på Herning Kunstmuseum
- ?

14. Silkeborg Museum
Om forfatteren Albert Dam
- året ud

16. Aarhus Kunstmuseum
Gennem Kvinderum, en rejse i indre Byer.
- til 9.11.

Kunstnergruppen Sonde
- til 9.11.

Don Binney, - Den new zealandske kunstner Don Binney udstiller malerier
8.11. - 23.11.

Den globale Redningsbåd. Et mixed media monument af Per Kramer.
- 8.11. - 14.12.

Tysk Ekspressionisme, Grafisk Kunst.
Der vises værker af bl.a. Kandinsky, Klee, Emil Nolde, George Grosz, Otto Dix, Franz Marc, Kirchner og Karl Schmidt-Rottluff.
22.11. - 14.12.

17. Forhistorisk Museum, Moesgård
De kalder os Indianere.
- til 3.5.1981

20. Vejle kulturhistoriske Museum
"Verdens Kvinder - Kvinders Verden".
Udstilling fra Etnografisk Samling, Nationalmuseet.
1.11. - 1.3.1981

21. Vejle Kunstmuseum
Retrospektiv udstilling med grafikeren Jane Muus.
- til 9.11.

Grafik af Birthe Kronkvist
- til 9.11.

Multi-medie udstilling med kunstnerne: Henrik Have, Mogens Otto Nielsen, Lillian Pollach, Claes Birch, Per Kramer, Per Neble, Ingvar Cronhammer, Teddy Sørensen, Erik Gram-Hansen.
15.11. - 7.12.

22. Esbjerg Kunstforenings Samling, Kunstpavillonen.
Knud Erik Færgemann, malerier
29.11. - 14.12.

23. Vejen Kunstmuseum
"Færøsk nutidskunst"
1.11. - 23.11.

24. Museet på Koldinghus
Jysk Lertøj. Potter fra oldtid, middelalder og nyere tid.
indtil videre

26. Aabenraa Museum
Gaver og beretninger
- til 9.11.

3 billedhuggere og 3 malere.
De tre billedhuggere er Preben Køje Nielsen, Preben Gang og Eiler Madsen og de tre malere Jens V. Rasmussen, Stig Weye Hansen og Henning Visholm.
15.11. - 30.11.

27. Museet på Sønderborg Slot
Jeppe Madsen-Olsen udstilling
- til 9.11.

29. Odense Bys Museer, Møntergården
Udstilling i tilknytning til udgravningen af Sct. Jørgensgården i Odense
- året ud

30. Faaborg kulturhistoriske Museer
Udstillingen "Søfolk og selskibe fra det sydfynske øhav" fra Langelands

Museum.
I særudstillingslokalerne Bryggergården 6.
1.11. - 14.11.

32. Langelands Museum, Rudkøbing
Langelands Kunstforening udstiller
1.11. - 16.11.

Langelands Fotoamatører udstiller
17.11. - 30.11.

34. Holbæk Museum
En udstilling i rækken "Moderne Kunst"
Udstillingen omfatter keramiske arbejder af Buller Hermansen, vævninger af Annette Holdensen og vævninger af Peter Olesen
november måned

35. Vikingeskibshallen, Roskilde
"Grønlandske Både"
- til 28.2.1981

36. Roskilde Museum
Udstilling om udgravninger i Sct. Mikkels Kirke.
- ultimo nov.

38. Louisiana, Humlebæk
"Canadisk Kunst"
28.11. - 11.1. 1981

40. Ny Carlsberg Glyptotek, København
Karl Bovin
14.11. - 14.12.

41. Kastrupgårdsamlingen, København
Trykkerbanden
- til 30.11.

42. Kunstindustrimuseet
Volière. Sølvkorpus af Allan Scharff
- til 9.11.

Jyske dynetøjer
- til 23.11.

Lone Munkgaard. Keramiske arbejder i Stensalen.
til 11.11.

Fotografen Josef Sudek.
- til 23.11.

Tønderske kniplinger i Bibliotekets forrum.
11.11. - 4.1.1981

Fotografen Sigurd Bo Bojesen i Stensalen
19.11. - 7.12.

Lak og græsmåtter fra Maldiverne.
28.11. - 4.1.1981

44. Musikhistorisk Museum og Carl Claudius' Samling, København
"Kvinder komponerer"
- året ud

"Klassiske instrumenter fra Kina og Korea"
- året ud.

45. Nationalmuseet, Etnografisk Samling, København
Barkmalerier fra Australien.
- til 30.11.

48. Statens Museum for Kunst. København
Richard Mortensen
- medio dec.

48. Statens Museum for Kunst, Kobberstiksamlingen, København
Glemte billeder. Dansk grafik 1850-1910.
15.11. - 15.3.1981

50. Zoologisk Museum, København
"Brasiliens Knoglehuler"
- året ud

52. Lolland-Falsters Stiftsmuseum, Maribo
Roearbejdere. Om danske landarbejderes forhold fra 1930-50'erne.
1.11. - 31.12.

53. Museet Falsters Minder, Nykøbing Falster
Lokale dukketeatre fra Storstrøms amt
- til 23.11.

Særudstillinger december

1. Hjørring Kunstmuseum
Larsen-Stevns - freskernes tilblivelse og deres forudsætninger.
- medio dec.

2. Bangsbomuseet, Frederikshavn
"Jul ved århundredskiftet" - udstilling med juletræ og legetøj.
6.12. - 31.12.

3. Sæby Museum
Altersølvet i kommunens kirker
- året ud

4. Try Museum, Dronninglund
"Håndarbejde gennem fire generationer - fra Grethe Pedersen, Dronninglund"
- året ud

6. Morslands historiske Museum, Nykøbing Mors
Husflidsudstilling i samarbejde med Husflidshøjskolen i Kerteminde.
13.12. - 1.2.1981

7. Skive Museum
Kunstudstilling: Christina Campbell, Henrik Have, Sys Hindsbo og Knud Steffen Nielsen.
22.12. - 1.1.1981

8. Holstebro Museum
"Jul i den gamle Købmandsgård"
- 25.1.1981

10. Viborg Stiftsmuseum
Maleriudstilling af Viborg-kunstneren Torkil Kusk Kristensen
5.12. - 21.12.

Fotoudstilling ved fotoklubben Full Frame
5.12. - 21.12.

11. Kulturhistorisk Museum, Randers
"Karetmageren"
- året ud

12. Randers Kunstmuseum
Træsnit i farver, moderne kunst i et ældgammelt og vanskeligt medie.
- 1.2.1981

Omkring en kubistisk opstilling. Om Olaf Rudes "Kubistisk komposition" 1918
- 8.2.1981

14. Silkeborg Museum
Om forfatteren Albert Dam
- året ud

16. Aarhus Kunstmuseum
"Den globale Redningsbåd"
- 14.12.

Tysk Ekspressionisme, Grafisk Kunst
- 14.12.

17. Forhistorisk Museum, Moesgård
De kalder os Indianere.
- til 3.5.1981

20. Vejle kulturhistoriske Museum
"Verdens Kvinder - Kvinders Verden".
- til 1.3.1981

21. Vejle Kunstmuseum
Multi-medie udstilling
- til 7.12.

Nyerhvervelser til grafik- og tegningsamlingen.
15.12. - 1.1.1981

22. Esbjerg Kunstforenings Samling, Kunstpavillonen
Knud Erik Færgemann, malerier
- til 14.12.

Edvard Munch, grafik
20.12. - 11.1.1981

24. Museet på Koldinghus
Jysk Lertøj, potter fra oldtid, middelalder og nyere tid.
- indtil videre

26. Aabenraa Museum
Grænselandsudstillingens medlemmer viser grafik.
6.12. - 31.12.

29. Odense Bys Museer, Møntergården
Udstilling i tilknytning til udgravningen af Sct. Jørgensgården i Odense.
- året ud

30. Faaborg kulturhistoriske Museer
"Åstrup - landsby og gård gennem 800 år".
I Bryggergården arrangeres i samarbejde med Fyns Stiftsmuseum en udstilling om landsbyen Åstrup fra tidlig middelalder og frem til ca 1850. Udstillingen bygger på resultater fra udgravning af gårdtomter i 1979/80 arkivstudier samt indsamling af redskaber og interiør fra 1700 og 1800 tallet. Hovedemnerne er landsbyen før og efter udskiftningen, stue- og huggehus omkring 1800, renæssance-gård, middelalderhus fra o.1300, landsbyflytning på overgangen mellem vikingetid og tidlig middelalder og landsbrugsdrift ca 1000-1850.
5.12. - 31.1.1981

Udstilling af Tom Petersens grafiske arbejder fra Fåborg og omegn. - I Bryggergården 6.
14.12. - 21.12.

32. Langelands Museum, Rudkøbing
Juleudstilling med julestue for alle Langelands 1. klasser.
december

34. Holbæk Museum
Juleudstilling
december

35. Vikingeskibshallen, Roskilde
"Grønlandske Både"
- til 28.2.1981

38. Louisiana, Humlebæk
Canadisk Kunst
- til 11.1.1981

40. Ny Carlsberg Glyptotek, København
Karl Bovin
- til 14.12.

42. Kunstindustrimuseet, København
Tønderske Kniplinger i Bibliotekets forrum.
- til 4.1.1981
Fotografen Sigurd Bo Bojesen i Stensalen
- til 7.12.

Lak og Græsmåtter fra Maldiverne
- til 4.1.1981

Danske Børn væver Billeder
5.12. - 4.1.1981

44. Musikhistorisk Museum og Carl Claudius' Samling
"Kvinder komponerer"
- året ud

"Klassiske instrumenter fra Kina og Korea"
- året ud

45. Nationalmuseet, Den kgl. Mønt- og Medaljesamling, København
Samlingen kan omkring årsskiftet 1980/81 fejre sit 200 års jubilæum som selvstændig samling udskilt fra Kunstkammeret. Særlige lokaler til Møntcabinettet indrettedes på Rosenborg. I denne anledning vil der medio dec. åbne en jubilæumsudstilling i Nationalmuseets udstillingskælder. Her vil Samlingens historie og arbejdsmetoder blive belyst og betydelige gaver udstillet.
16.12. - ?

47. Rosenborg Samlingen, København
I december agtes åbnet en særudstilling om den døvstumme hofmaler hos Frederik III Wolfgang Heimbach. Heimbach har malet portrætter af Frederik III og hans samtid. Desuden har han dyrket genren "natstykker". Hans hovedværk er fremstillingen af Arvehyldningen på slotspladsen foran Københavns Slot.

Det er hensigten af ledsage udstillingen med genstande, som fortæller om de portrætterede personer og skildrede begivenheder.
december - ?

48. Statens Museum for Kunst
Richard Mortensen
- medio dec.

48. Statens Museum for Kunst, Kobberstiksamlingen, København
Glemte billeder. Dansk grafik 1850-1910.
- til 15.3.1981

50. Zoologisk Museum, København
"Brasiliens Knoglehuler"
- året ud

52. Lolland-Falsters Stiftsmuseum, Maribo
Roearbejdere. Om danske landarbejderes forhold fra 1930-50'erne.
- til 1.1.1981

53. Museet Falsters Minder, Nykøbing Falster
Navneklude fra Falsters Minder og Møns Museum.
2.12. - 18.1.1981

Andre arrangementer

6. Morslands historiske Museum, Nykøbing Mors
Foredragsrække 1980/81 med fgl. emner:
29.9. Oltidens samfund. Socialhistorie.
v. mag.art. Kr. Kristiansen, Fredningsstyrelsen.

13.10. Vikingetidens byer og borge.
v. museumsinspektør H.J. Madsen, Moesgård.

17.11. Middelalderens klostersamfund
v. mag.art. Rikke Olsen, Alrø

8.12. Religion og politik i det 16. årh.
v. M. Schwarz Lausten, lektor ved Københavns Universitet.

I samarbejde med AOF planlægges en række tilbud af små særudstillinger til brug i kantinerne på øens større og mindre virksomheder. Den første serie forventes færdig til 8.11., hvor den lokale afdeling af Metalforbundet har 90 års jubilæum.

Sammen med andre jyske museer viser museet et "klenodiepræget udpluk" af sine samlinger på Den jyske Kunst- og Antikvitetsudstilling i oktober 1980.

8. Holstebro Museum
I forbindelse med Den Jyske Kunst- og Anti-

kvitetsudstilling 1980 i Viborg 9-12.10. viser museet eksempler på Holstebro-sølv, især koncentreret omkring Joachim Wellers arbejder.

9. Holstebro Kunstmuseum
I skolernes efterårsferie 18.-26.10. afholdes børneaktiviteter.

14. Silkeborg Museum
I forbindelse med udstillingen i anledning af 100 års dagen for forfatteren Albert Dams fødsel fortæller forfatteren Vang Lundbye onsdag den 2..10. kl. 19.30 om Albert Dam og hans forfatterskab og i hele efterårsferien vises Vagn Lundbyes film om Albert Dam.

15. Naturhistorisk Museum, Århus
I Efterårsferien:
"Tegn og find, gæt og vind" - et arrangement for børn .
Der bliver mulighed for at deltage i tegnekonkurrencer, gættekonkurrencer, opgaveløsning og parkvandring og der vises tegnefilm og naturfilm daglig kl. 10.15, 11, 13, 13.45, 14.30 og 15.15.

17. Forhistorisk Museum, Moesgård
Foredrag:
14.10.: Lektor,dr.phil. Kirsten Hastrup: Den middelalderlige islandske fristat. En socialantropologisk analyse.
4.11.: Lektor,mag.art. Ole Høiris Nielsen: Evolution og kulturhistorie. - Brugen af etnografisk kildemateriale i evolutionsstudier.
9.12.: Overinspektørm dr.scient. Helge Larsen: 50 år som eskimoforsker.

20. Vejle kulturhistoriske Museum
I skolernes efterårsferie viser museet film om stenalder, broncealder og jernalder.

23. Vejen Kunstmuseum
Udstillingen "Færøsk nutidskunst" indledes med "Færøuge" med koncerter, foredrag m.m.

25. Haderslev Museum
7.12. Julemarked i salen.

31. Svendborg og Omegns Museum
I skolernes efterårsferie vil der på Viebæltegård være følgende arrangementer:
Et arbejdende pottemageri
samt mulighed for at løse en række opgaver, såsom emner med arkitektur, oldtid og middelalder, maritim historie m.m. Det er hensigten at opgaverne skal løses ud fra museets egne samlinger og dels ude i marken, d.v.s. ved aflæggelse af besøg på fortidsmindesmærker, udgravninger, kirker, havnen, ældre huse etc.
Arrangementet er kommet i stand med sponsorship fra Nordisk Kellogs og Handelsforeningen Sydfyns Centrum.

32. Langelands Museum, Rudkøbing
Efterårsferieaktiviteter
Ligesom de to foregående år arrangerer museet "Stenalderliv-aktiviteter" for børn i efterårsferien. Der demonstreres flinthugning, garnspinding, brikvævning og ildboring, og desuden kan børnene male mel og lave lerpotter på stenaldervis. Endelig udleveres der opgaver til alle børn, og efter feriens slutning trækkes der lod om præmier for rigtige besvarelser.

37. Frederiksborgmuseet, Hillerød
Kammerkoncerter:
30.9.: Kammerkoncert med Michala Trio, arr.: Frederiksborg Kulturcenter.
19.11.: Kammerkoncert med Dvorak Kvartetten arr.: Frederiksborg Kulturcenter.

38. Louisiana, Humlebæk
5.10.: Dansk-Svensk forfattermøde
11.10.: Lise og Willy Stolarczyk, fløjte og klaver.
22.10.: Fredensborg-Humlebæk Musikforeningskoncert: Københavns Blæserkvartet.
8.11.: Møde med komponisten: Bo Holten
12.11.: Fredensborg-Humlebæk Musikforeningskoncert: Ralph Kirschbaum

39. Det Danske Filmmuseum, København
Filmmuseet begyndte sin forevisningssæson 8.9. I september og oktober vises serier om "Sartre og filmen", Greta Garbo, om sport og film, om ungdomsskildringer i dansk film og om Bob Hope.
Museet deltager i den årlige filmuge, der dette år afholdes i Hjørring 14.- 20.11. arr. af kommunen i samarbejde med Det danske Filminstitut og Statens Filmcentral. Filmmuseet laver en plakatudstilling i I. Chr. Sørensens Hus, samt indgår med en række film i filmbaren, hvor Hjørrings borgere hver dag under filmugen kan komme og låne film, de gerne vil se, blandt de ialt ca 200 titler, der er til rådighed.

42. Kunstindustrimuseet, København
Foredrag:
Minna Kragelund:
21.10.: Landsbyvæveren og hans arbejde
28.10.: Bondekonens tekstile udstyr.

Sys Thomsen (i samarbejde med Folkeuniversitetet): Om japansk kunsthåndværk:
4.11.: Hvor kunsthåndværket blomstrer ikke på trods af, men sammen med industrialiseringen
11.11.: Keramiken gennem tiderne
18.11.: Teceremonien - en indlæring i at se.
25.11.: Om at tegne mønstre
2.12.: Hverdagskvaler - hverdagsglæder.

44. Musikhistorisk Museum og Carl Claudius' Samling, København
Lørdagsmusik på museet:
4.10.: lut og guitar
1.11.: fløjte
6.12.: cembalo

Koncerter og foredrag:
7.10.: Musik på kalkmalerier
18.11.: Opførelsespraksis i 1700-tallet
25.11.: Opførelsespraksis i 1700-tallet
2.12.: Saxofon.

Undervisningsmateriale

Fredericia Museum
Der er udarbejdet et sæt elevopgaver til museets samling af brandslukningsmateriel.

Holstebro Museum
I skoleradioserien "De vestjyders land" er en udsendelse i kristendomskundskab helliget Tvis kloster.
Teksthefte, lysbilleder og bånd kan lånes gennem Amtsskolecentralen.

Morslands historiske Museum, Nykøbing Mors
Nye udstillinger til skolebrug:
Illustration fra Danmarks sagnhistorie. 20 plader med tekst (forstør. 90 x 60)

Landbohistoriske billeder. 45 plader med tekst

Eksempler på nyere fransk malerkunst efter 1875. 22 plader med tekst.

Eksempler på dansk malerkunst fra middelalder til nutid. 24 plader med tekst.

Vikingeskibshallen, Roskilde
Skoletjenesten har til skibene og den permanente udstilling udarbejdet følgende undervisningsmateriale:
Emneark: 1. Vikingetiden
2. Vikingernes skibe
3. Skibsbygning
4. Handel
5. Handelsbyer
6. Agerbrug.
Emnearkerne er beregnet til brug på skolen inden museumsbesøget.

Opgaveark: 1. Knarren
2. Lille handelsskib
3. Lille krigsskib
4. Agerbrug
5. Huset
Opgavearkene er udarbejdet til brug på museet.

Arbejdsark: 1. Skibet.

Farve-klippe-lime ark: 1.Huset
2.Handel
3.Skibet
4.Agerbrug
5.Klædedragt
6.Mad
Farve-klippe-lime ark er beregnet til børnehaver, børnehaveklasser samt 1. og 2. klasse.

Lærervejledning.

Til særudstillingen 1980: "Grønlandske Både" foreligger følgende undervisningsmateriale:
Emneark: 1. Hvalfangst
2. Kajakkens konstruktion
3. Kajakkens udstyr
4. Sommerlejren

Opgaveark: Kajakken.

Materialet kan rekvireres gratis.

Publikationer

Davids Samling, København
Katalog over den franske porcelænssamling:
Svend Eriksen: Fransk Porcelæn/French Porcelain. København 1980. 77 pp, 62 pl. (heraf 17 farvepl.)

"Islamisk kunst fra Indien".
Katalog: 60 numre, 26 pp (Verner Jul Andersen).

Fredericia Museum
Museet har udgivet et lille hefte om forfatteren Johan Carl Christian Brosbøll's liv og levned. Forfatteren, der nok er mere kendt under navnet Carit Etlar, blev født i Fredericia i 1816, og museet er i besiddelse af en del af hans ejendele.
Teksten er skrevet af mus.ass. A. Engelbrecht Jensen, som ligeledes står bag et jubilæumsskrift om Det forenede Borgerlige Skydeselskab i Fredericia (1830-1980)

Frederiksborgmuseet, Hillerød
Steffen Heiberg: Søetatens økonomiske forvaltning under Christian IV. Marinehistorisk tidsskrift 13. årg. nr. 1, 1980, s. 8-18.

Holstebro Museum
Museet har udsendt årsskrift for 1979, 194 s. Årsskriftet indeholder:
Torben Skov: Museumsforeningen for Holstebro og Omegn 50 års jubilæum.
Rigmor Lillelund: Spredte træk af Lægård mølles historie
Benny Boysen: Den sidste vandmøller i Holstebro.
Klaus Ebbesen: Nordvestjyllands dysser og jættestuer.
Margrethe Watt: En høj med megalitgrav ved Resen.
Rigmor Lillelund og Torben Skov: Guldsmede i Holstebro i 1700-årene
Rigmor Lillelund: Vægtere i Holstebro
Ingerid Løn: Lidt om parasoller.
Benny Boysen: Kuf "Johanne" af Holstebro
Carl Fonager: Et våben - mange våben
Orla Nautrup: Årsberetning
Ingerid Løn: Gaver til Holstebro museum i 1979
Bent Holm: Lokalhistorisk arkiv for Holstebro kommune.
Museumsforeningen for Holstebro og Omegn.

Lolland-Falsters Stiftsmuseum, Maribo
Lolland-Falsters Stiftsmuseums årsskrift 1980. 68.s. ill.
Foruden Stiftsmuseets og Kunstmuseets årsberetninger og regnskab er der følgende artikler:
Karen Løkkegaard Poulsen: Undersøgelse af en middelaldergrav i Nysted.
Klaus Ebbesen: En oldtidshøj ved Systofte.
Claus Olsen: Det hverdagslige.

Musikhistorisk Museum og Carl Claudius' Samling, København
"Kvinder komponerer". Musikhistorisk Museum og Carl Claudius' Samling 1980. Redaktion: Ole Kongsted.
Indhold: Forord af Ole Kongsted
Fortegnelse over danske kvindelige komponister med bibliografiske oplysninger.
Biografier over afdøde danske kvindelige komponister (i udstillingen)
Biografier over nulevende danske kvindelige komponister (i udstillingen).
Udstillingens lydeksempler.
(43 sider).
I særskilt hefte:
"Kvindelige komponister i Europa - et overblik" af Grethe Holmen. (8 sider).

Statens Museum for Kunst, Kobberstiksamlingen, København
I forbindelse med udstillingen "Glemte billeder. Dansk grafik 1850-1910" udsender Kobberstiksamlingen en "lommebog" på 16 sider med tekst og billeder.

Svendborg og Omegns Museum
Grethe Jørgensen: Om kostvaner i det middelalderlige Svendborg. Naturens Verden, hefte 5-6. 1980. pp. 203-209.

Izabella Tkocz m.fl.: Preserved Brains in Medieval Skulls. (Svendborg franciskanerkloster). American Journal of Physical Anthropology, vol. 51. 1979 pp. 197-202.

Vendsyssel historiske Museum, Hjørring
"Vendsyssel nu og da, 1980" er udkommet . Bogen er på 128 sider og indeholder følgende artikler:
Peter Laubek: Fiskeriet fra Voersaa.
Torben Dehn: Stavad- en jernalderboplads i Store Vildmose.
Edel Sørensen: To alterstager fra Lyngby Kirke
Hans Jørgen Weitze: Gærum - et eksempel på urbanisering.
O. Wæver Rasmussen: Hjørrings gadebelysning 1854-1926
Lars Holst: Cement til pynt.
Trine Nielsen: Et museum i Try
Ellen Nielsen: Maleren Elisabeth Schou
Svend Thomsen: Gør hverdagen smuk
A.R. Andersson: Glimt af liv fra søer i Vendsyssel.

Vikingeskibshallen, Roskilde
"Umiaq'en fra Peary Land" - katalog til særudstillingen "Grønlandske Både". 48 s. ill.

"Umiaq - en skindbåd fra Grønland" af Keld Hansen. Børnebog der skildrer konebådsbyggeriet i Vikingeskibshallen i maj 1980. Bogen foreligger også på grønlandsk. 38 s. ill.

"Nordlandsbåden - analyseret og prøvesejlet af Vikingeskibshallens bådelaug". Working Paper nr. 12. The National Museum of Denmark. 288 s., ill.

Ølgod Museum
I anledning af museets 25 års jubilæum er udsendt et hefte med museets historie samt et indlæg "Museerne i kulturpolitikken", som formanden for Statens Museumsnævn, museumsinspektør Else Marie Boyhus holdt ved jubilæet. Heftet er udsendt til samtlige kulturhistoriske museer.
Red. S. Manøe Hansen. 36 s.

Ældre stenalder

GENSTANDE

Nationalmuseets 1. afdeling, København

En velbevaret hjortetaksøkse med indridset menneskefigur og geometrisk mønstring er indkommet som danefæ fra privat. Fundstedet er Bodals Mose i Stenlille sogn, Holbæk amt. Enkeltfund.

Yngre stenalder

BEBYGGELSE

Langelands Museum, Rudkøbing

Ved Spodsbjerg er foretaget en supplerende undersøgelse af en meget stor og fundrig TRB boplads fra MN V anlagt på et næs i en nu udtørret sø. Udgravningsarbejdet har især været koncentreret om at afdække en række velbevarede barkbeklædte trækonstruktioner, der skyder sig ud i søbassinet og synes at tjene til fundering af bredområdet. Museumsinspektør Charlie Christensen fra Nationalmuseets 8. afdeling har i en uge bistået museet med de mosegeologiske undersøgelser.

Odense Bys Museer, Fyns Stiftsmuseum

Museet har i begyndelsen af august foretaget en mindre nødudgravning på byggepladsen til Fåborg ny gymnasium. Der afdækkedes rester af en boplads i form af kulturlag/gruber fra begyndelsen af mellemneolitisk tid.

Broncealder

Haderslev Museum

I forbindelse med naturgasprojektet har museet undersøgt en lokalitet med bopladsrester fra yngre broncealder (Valsbækvej v. Vojens).

Langelands Museum, Rudkøbing

I samarbejde med fynske sportsdykkere har museet indledt en systematisk afsøgning af Rørslykke mose på Sydlangeland. Mosen har fungeret som offermose igennem hele oldtiden og har bl.a. givet fund af 2 tidlige lurer. Ved afsøgningen af mosens bund anvendes en UV-metaldetektor stillet til rådighed af Dansk Sportsdykkerforbund.

Lolland-Falsters Stiftsmuseum, Maribo

En skålgrubesten, der står i vejrabatten ud for Daltoftegård, Østtofte sogn, Fuglse herred, er registreret i juli 1980. For ca 12 år siden blev den fundet ved vejarbejde et par hundrede meter vest for gården og derefter opstillet på sit nuværende sted. Stenen er rødlig granitart, måler ca 1½ x 1½ x 1 m. I dens ene ende ses henved 30 skålgruber.

Silkeborg Museum

Hos gårdejer Vilhelm Hansen, Tvilum, har Silkeborg Museum udgravet en gravhøj fra ældre broncealder bestående af to faser, hvoraf den yngste dateres til periode 3. I randstenskæden omkring 1. fase fandtes der 3 sten med helleristninger, heraf en med et stort, ottearmet kryds.

Vejle kulturhistoriske Museum

Ved Ravning foretager museet i efteråret fortsatte undersøgelser af stenovn fra yngre broncealder/ældre jernalder.

Ældre jernalder

BEBYGGELSE

Odense Bys Museer, Fyns Stiftsmuseum

Museet gennemførte i slutningen af august en nødudgravning af en ældre jernalderboplads fra tiden o. Kr. f. i forbindelse med anlæg af sportsplads ved Nr. Lyndelse.

I september foretages nødudgravning af dele af ældre jernalderboplads som berøres af Niels Bohrs Allés forlængelse Odense sydøst.

Svendborg og Omegns Museum

Følgende §-49 sager er afviklet det sidste par måneder.
Ringvejstracé nr. 733 nord for Svendborg afslørede gruber fra romersk jernalder.
Erhvervsområde i Tved sogn, Svendborg kommune kraftige bopladsspor fra romersk jernalder.
Undersøgelsen er midlertidigt afsluttet indtil nye bevillinger foreligger.

Museet for Thy og Vester Hanherred, Thisted

Museet har i maj-juni undersøgt to brandtomter fra førromersk jernalder ved Skårup, Sjørring s. (NM sb. nr. 256), Hundborg h. I det ene af de to huse, der begge tilhører den traditionelle nordvest-jyske ældre jernalder type med 1 m brede græstørvsvægge, fremkom bl.a. talrige mere eller mindre knuste lerkar, hvoraf mindst 11 kan samles til forholdsvis hele kar. 3 af disse indeholdt forkullet korn, ligesom der spredt mellem karrene lå samlinger af forkullet korn.

Museet har i juni-juli foretaget en mindre undersøgelse af en større jordfast sten med skåltegn ved Hundborg, Hundborg s. og h. Omkring og opad stenen lå keramik fra førromersk jernalder (per. II). Stenen opfattes som en offersten i lighed med andre nordjyske fund af større sten med omgivende skårlag.

Varde Museum
I samarbejde med Fortidsmindeforvaltningen har Blåbjerg Egnsmuseum i juli-august fortsat tidligere års undersøgelser af et ældre jernalders bopladsområde i Dejrup lidt syd for Nr. Nebel.

Vendsyssel historiske Museum, Hjørring
Ved Egebjerg i Ugilt sogn, Vennebjerg h., har museumsrådets udgravningshold undersøgt en offerplads fra ældre romersk jernalder. Der fandtes et kompakt skårlag, ca 4 m i diameter, centreret omkring en stor, jordfast sten.

GRAVE
Kulturhistorisk Museum, Randers
Museet undersøger p.t. i Fårup en stensat grav fra ældre romersk jernalder.

Nationalmuseets 1. afdeling, København
Med støtte fra Statens humanistiske Forskningsråd og Dronning Margrethe og Prins Henriks Fond har Nationalmuseet i samarbejde med Forhistorisk arkæologisk Institut videreført undersøgelserne af det rige gravfelt fra romersk jernalder ved Himlingøje. En delvis udgravning af 3 høje med efterfølgende restaurering blev suppleret med fladeafdækninger af området mellem og omkring højene. Vigtigst blandt dette års fund er en urnebegravelse centralt i den ene høj, i hvilken brændtbensbeholderen bestod af en velbevaret skål af terra sigillata. Skålen er den største, der hidtil er fundet i Danmark.

Silkeborg Museum
I forbindelse med et kloakeringsprojekt foretaget af Silkeborg kommune er museet p.t. i færd med at udgrav en gravhøj hos gårdejer Leif Leisgård, Østerbording. I højen, der er ca 20 m i diameter og 1,4 m høj, er der foreløbigt udgravet 3 overgrave, sekundært placerede, og udenfor kanten af højen er der placeret en 3x4 m stor yngre romertidsgrav. Udgravningen af denne er endnu ikke begyndt. I muldlaget over højen fandtes fragmenter af en sølvarmbrøstfibula.

GENSTANDE
Nationalmuseets 1. afdeling, København
En bøjle til en nydamfibel fra sen romersk jernalder er fundet i Hasseris ved Ålborg og indsendt som danefæ af Ålborg historiske Museum. Enkeltfund.

Yngre jernalder

Haderslev Museum
Hjemsted Banke (v. Skærbæk). Museet har i samarbejde med Fortidsmindeforvaltningen og Skærbæk kommune fortsat undersøgelserne på den omfangsrige boplads fra 4.- 5.århundrede. Indtil nu er afdækket ca 15 langhuse, 4 grubehuse samt 7 brønde. Omkring flere af husene er konstateret spor af stolpehegn.
Ialt er undersøgt ca 10.000 m^2.

Jernalder/Vikingetid

Vejle kulturhistoriske Museum
Museet foretager i samarbejde med Nationalmuseets 1. afdeling fortsatte undersøgelser af vikingetidsbebyggelse ved Vorbasse samt eftersøgning af gravplads fra 4.- 5.årh. samme sted.

Vikingetid

BEBYGGELSE
Haderslev Museum
Uldal Nord (v. Vojens). I forbindelse med naturgasprojektet har museet påbegyndt undersøgelsen af en boplads fra vikingetid med langhuse, grubehuse m.v.

GENSTANDE
Nationalmuseets 1. afdeling, København
Et skålformet spænde af bronce med gribedyrsornamentik er fundet ved Fourfeld Bæk i Guldager s., Ribe a. Indleveret som danefæ af Esbjerg Museum. Enkeltfund.

Ved Stensagergård i Tågerup s. på Lolland er fundet et trefliget broncespænde med karolingisk bladornamentik. Stykket er modtaget som danefæ fra Lolland-Falsters Stiftsmuseum, Maribo. Enkeltfund.

Et lille gennembrudt broncespænde i urnestil er fundet på Nibe Bys mark, og et remendebeslag af bronce, ligeledes i urnestil, er fundet i Hasseris ved Ålborg. Begge er indsendt som Danefæ af Ålborg historiske Museum. Enkeltfund.

Middelalder

BEBYGGELSE
Museet på Koldinghus
I forlængelse af sidste års arkæologiske undersøgelser i kældrene under Koldinghus' øst- og sydfløj, hvor en middelalderlig voldgrav påvistes, er udført en mindre, maskinel undersøgelse syd for sydfløjen, hvorved voldgravens bredde fastsloges. Undersøgelsen forestodes af Bi Skaarup, Lærestolen i Middelalderarkæologi, Århus Universitet.

Museet på Koldinghus
Museet har indledt en undersøgelse i gården bag Østergade 12-14, Kolding. Formålet er at indsamle øgede oplysninger om middelalderens Kolding, samt at komme gravemaskinerne i forkøbet, idet der her skal anlægges en kælder. Der er tidligere i nærheden påvist bebyggelsesspor fra o. 1200.

Odense Bys Museer, Fyns Stiftsmuseum
Museet har i 1980 fortsat undersøgelse af gårdtomter fra 1800-tallet og tilbage til tidlig middelalder. I år er der foruden en række hustomter afdækket et større plovspor-system under gårdtomterne.

I forbindelse med restaurering af Flemløse kirkelade har museet i august foretaget en registrering og udgravning af kælder under den senmiddelalderlige bygning.

Odense Bys Museer, Møntergården
Fra begyndelsen af april og formentlig til slutningen af december 1980 foretager museet for Fortidsmindeforvaltningen en totaludgravning af Sct. Jørgensgården i Odense. Museet håber herved at få væsentlige oplysninger om de spedalskes tilværelse i middelalderen (deres huse, deres beskæftigelse m.v.) og om de spedalskes kirke/kapel samt at opnå en datering af institutionen.
Det store skeletmateriale fra kirkegården (formentlig 2000 begravede) overlades til Anatomisk Institut, Odense Universitet til videregående undersøgelser.

Roskilde Museum
I juli måned foretog museet en undersøgelse på en grund umiddelbart vest for Domkirken. Stedet betegnes i senmiddelalderen som "Gamle kongsgårds plads".
Formålet med undersøgelsen var at spore de tidligste bebyggelser i Domkirkens nærmeste omgivelser.
Under flere eftermiddelalderlige gulv- og brandlag fandtes rester af en kælder og derunder et højmiddelalderligt kulturlag uden anlægsspor. Det fremgik at området igennem tiden er blevet udplaneret og opfyldt flere gange.
Undersøgelsen var et led i projekt "Middelalderbyen".

Svendborg om Omegns Museum
I forbindelse med udvidelse af boldbaner på Thurø afdækkedes flere store gruber med en del grækul og glaceret middelalderkeramik 1250-1350 - de tolkes som enten miler eller/og lergruber. I forbindelse med disse lå mange kogestensgruber, også med middelalderkeramik.

KIRKER
Odense Bys Museer, Møntergården
Museet foretager i august-september en række prøvergravninger under Industripalæet, Albani Torv 2, og i "Eventyrhaven" nord for Sct. Knuds Kirke, Odense. Formålet med disse gravninger er at få konstateret, hvor Albani Kirke der blev nedrevet i 1500-tallet, var placeret.

Roskilde Museum
I juni måned undersøgte museet for Fortidsmindeforvaltningen fundamentrester og grave fra den middelalderlige Sct. Mikkels kirke i Algade. Der blev gravet i skibets nordvestlige hjørne, tårnets nordvestlige side og dele af våbenhuset. Desuden blev der undersøgt et antal murede begravelser. Kirken må antages at være en romansk frådstenskirke. Tårnet udviste tegn på høj alder. Under skibets fundament fandtes en begravelse som indicerer en ældre fase.
Kirkens nøjagtige beliggenhed var tidligere ukendt.

VOLDSTEDER
Haderslev Museum
Nørrevold (v. Arrild). I samarbejde med Nationalmuseets 2. afdeling og med støtte fra A.P. Møllers Fond har museet fortsat undersøgelsen af 1300 tals voldstedet Nørrevold. Udgravningerne har været koncentreret om ladegårdsbanken, hvor der er afdækket flere hus-konstruktioner.

Morslands historiske Museum
En større prøvegravning i forbindelse med voldstedet "Skarreborg" på Nordmors har givet så gode resultater i form af bebyggelsesspor fra 1300 og 1500 tallet, at en større undersøgelse søges gennemført i 1981.

Middelalder/renaissance

Langelands Museum, Rudkøbing
Sammen med sydfynske sportsdykkere har museet foretaget en undersøgelse af 3 vrag i det sydfynske område. Ved Lundeborg er opmålingen og nivelleringen af vraget af en tegllastet 1600-tals skude blevet afsluttet og en række fund i form af keramik fra skibets kabys og løsdele fra skrog og rig er optaget til konservering.

Ved Drejet vest for Marstal er lokaliseret fundstedet for vraget af et kravelbygget større skib lastet med munkesten. Vraget var så stærkt sandgået, at en videre undersøgelse blev opgivet.

Endelig er det sydvest for Ristinge Klint lykkedes at lokalisere et ret velbevaret vrag af et ballastet træskib, der også synes at være

temmelig aldersstegent. Dette vrag vil blive nærmere undersøgt, så snart muligheden foreligger.

Antiksamlinger

Ny Carlsberg Glyptotek, København
Erhvervelser: Panathenæisk amfora, en antik sportspokal fra 5. årh. f.Kr. fremstillet i Athen.

Etnografi

Davids Samling, København
Erhvervelser: 25 miniaturer fra Iran og Indien fra perioden ca 1450- 1700

Kunstindustrimuseet, København
Erhvervelser: Slendang til kvindedragt Sumatra 1900-1920.

Forhistorisk Museum, Moesgård
Den etnografiske studiesamling har modtaget flg. gåver fra arkitekt m.a.a. Peter Haagensen og fru Inge Haagensen: et pilekogger, indeholdende forgiftet pil, erhvervet i Tanzania. En balsa-bango tromme fra Kenya og endelig en spydspids hamret ud af rundjern fra Tanzania.

Lektor mag.art. Niels Hannestad har skænket Den etnografiske Studiesamling en skjorte fra regionen omkring Det Kaspiske Hav i det nordlige Iran.

Etnologi

Arbejder-, Håndværker- og Industrimuseet, Horsens
1. april 1980 startede en interviewindsamling vedrørende arbejdsforhold i 1920'erne og -30'erne. Arbejdet udføres af en projektgruppe bestående af Jette Vagtholm, Ove Bangsmark og Jørgen Steen Andersen. Gruppen aflønnes af Direktoratet for de videregående uddannelser, Horsens kommune og Vejle amt. Arbejdet koncentreres såvidt muligt om maskinarbejdere, tobaksarbejdere, slagteriarbejdere og grafiske arbejdere, da der indenfor disse fag har været flere store arbejdspladser i Horsens.
Projektet kan foreløbig løbe i et år, men der søges udvej for at forlænge det med yderligere et år.

Try Museum, Dronninglund
Museet har i sommer foretaget undersøgelser og indsamlet materiale i forbindelse med nedlæggelsen af Try Brugsforening, Try Friskole og Rørholt skole.

Nyere tid

FOTOGRAFI
Bornholms Museum, Rønne
Fra fotograf Bent Kjøller, Rønne har museet modtaget en stor samling glasnegativer, som hans far Alfred Kjøller og bedstefar Bendt Kjøller har efterladt. Den omfatter hovedsageligt motiver og personer fra Nordbornholm og går tilbage til o. 1890.
Ved bevilling til beskæftigelse af unge arbejdsløse er det lykkedes at sortere alle væsentlige topografiske og andre kulturhistorisk set interessante motiver fra, kopiere disse og sætte dem på kartotekskort, ca 2.ooo stk. De indgår nu i det meget store fotoarkiv som gennem de senere år er opbygget ved hjælp af beskæftigelsesmidler.

Københavns Bymuseum
Gennem Ole Rasmussen, Rymarksvej 117, Hellerup har museet som gave modtaget en værdifuld samling af fotografier af Københavnske monumenter hidrørende fra Foto Decker, Ved Vigen 14, NV. Virksom 1938-65.

Lejlighedssange
Sæby Museum
Som gave har museet modtaget en samling lejlighedssange fra perioden 1925-70 indskrevet i tre tykke bind af forfatteren, der var købmandskone i Præstbro (Albæk s.).

MUSIK
Musikhistorisk Museum og Carl Claudius' Samling, København
Ved køb er erhvervet en helicon fra 1930'erne.

Som gave fra musikdirektør Richard Petersen, Nakskov modtaget en samling af noder, bøger, plader, fotografier og scrap-bøger som belyser musiklivet på Lolland-Falster i perioden 1920-1950.

SØFART
Bangsbomuseet, Frederikshavn
Til søfartsafdelingen er indgået to malerier af marinemaleren C. Damm:
Frederikshavnerkutteren "Prinsesse Marie" udfor Skagen 1905.
Kapsejlads udfor Frederikshavn 1898.

Langelands Museum, Rudkøbing
På Hou sand udfor Langlands nordspids har museet foretaget en besigtigelse af et nyfundet velbevaret vrag, der ligger sunket på 2-3 m dybde. Der er tale om et godt 2o m langt kravelbygget træskib fra 1800-tallet, antagelig

en galease eller skonnert. Den jagtbyggede stævn kunne tyde på, at skibet er bygget et sted i det vestlige Østersøområde. Vraget forsøges nu identificeret ved hjælp af arkivmateriale.

I forbindelse med museets 80 års jubilæum den 11. juni modtog museet bl.a. gaver et skibsportræt af en Rudkøbing skonnert.

Aabenraa Museum
Fra et dødsbo har museet modtaget en skibsmodel af fregatskibet "Jørgen Bruhn". Modellen er udført i slutningen af 1940'erne efter skibstegningerne, til kunstmaleren F.E. Jørgensen Løjt. Han sejlede som dreng med sin far, der var kaptajn på "Jørgen Bruhn".

FISKERI
Faaborg kulturhistoriske Museer
Museet har erhvervet en smakkejolle med mast, sejl, ror, årer samt diverse fiskerigenstande. Jollen, der er 16½ fod, har været benyttet til fiskeri på Horneland frem til 1970'erne. Den er sandsynligvis bygget i Falsled omkring århundredskiftet.

GULD
Holstebro Museum
Guldsmederegistreringen i Holstebro er med støtte fra amtsmuseumsrådet for Ringkøbing amt udvidet til også at omfatte guldsmede i Lemvig, Ringkøbing, Herning og Struer. Som arkivalsk medarbejder er til projektet tilknyttet slægtsforsker Rigmor Lillelund, Naur, der også var med i Weller-undersøgelsen. Projektet forventes at være afsluttet i 1986.

SØLV
Holstebro Museum
I forbindelse med Museumsforeningen for Holstebro og Omegn's 50 års jubilæum, fik museet foræret en sukkerstrøbøsse af Joachim Weller af Sparekassen SDS, Holstebro.

Museet på Koldinghus
Museets sølvsamling har som gave modtaget to spiseskeer af Niels Gertsen Thorbrügger, sølvsmed i Kolding 1710-62, og en sølvpokal af sølvsmeden Heinrich Nielson, Kolding, givet i 1845 af Koldings borgere til borgmester C. Estrup ved hans 25 års jubilæum som borgmester og byfoged.

Ølgod Museum
Museet har erhvert 2 bryllupsskeer af sølv fra 1725, lavet til Henrik Jensen, Galtho og Karen Mikkelsdatter, Mølby, stammer fra Rotviggård, Ansager sogn. Skeerne er smukt udført med initialer på laffets bagside, samt med sentenser på skafterne. Mester: guldsmed Erik Grøn, Varde. Den ene ske er erhvervet ved køb, den anden en anonym gave.

2 bryllupsskeer af sølv fra 1752 med initialer på laffets bagside. De stammer fra Øst-Tarp, Strellev sogn og er udført af guldsmed I Ørmstrup, Varde. Gave fra Kathrine Thomsen, Ølgod.

3 sølvskeer fra 1865, lavet af guldsmed Niels Dam, Varde. Gave fra M. Møller, Tistrup.

Aabenraa Museum
Museet har erhvervet et hovedvandsæg fra ca 1800 udført af Aabenraa-guldsmeden Thomas Jensen (borgerskab 1796-1825).

HÅNDVÆRK OG INDUSTRI
Arbejder-, Håndværker- og Industrimuseet, Horsens
Museet har modtaget en "reliefkortfabrik". En kreds af mennesker under ledelse af læge O. Høegh-Guldberg og seminarielærer G. Dam Jeppesen i Gedved nord for Horsens tilbragte de lange aftener under Besættelsen med at lave et reliefkort over Danmark i mål 1:360.000. De tog patent på en metode til massefremstilling af kortets 30 "fliser". Selvom der aldrig blev tale om storproduktion er metoden industriel og hører hjemme på Industrimuseet.

BUTIKKER OG BODER
Museet Falsters Minder, Nykøbing Falster
Takket være økonomisk støtte fra private samt Nykøbing Falster kommune kan Falsters Minder nu indlemme et totalinventar fra en lille, nyligt lukket købmandsbutik i Nykøbing Falster. Butikken er åbnet omkring 1. verdenskrig, og har siden da kun været underkastet strengt nødvendige moderniseringer. På grund af pladsmangel må butikken i første omgang opmagasineres.

MØNT OG PENGEVÆSEN
Museet på Koldinghus
Kolding kommune har til museets møntsamling overgivet 8 guldmønter (5 stk. 20 kr og 3 stk. 10 kr.) som indgik i kommunens kassebeholdning.

BEBYGGELSE, LANDSBYER
Øregaard Museum, Hellerup
I august gennemførtes en prøvegravning i Gentofte by for at finde eventuelle spor efter landsbyen Gentofte fra før udskiftningen.

BYGNING OG HUSBYGNING
Københavns Bymuseum
Museet har foretaget en bygningshistorisk undersøgelse af sin genbo - gaderækken Vesterbrogade 52-72, der skønnes at udgøre et væsentligt billede af Vesterbrogades gamle image. Som et resultat heraf har man foreløbigt foreslået nr. 60 fredet efter bygningsfredningsloven.

ILDSTED, OPVARMNING
Fredericia Museum
På museet er nu genopstillet en ca 2,80 m. høj hvid kakkelovn - oprindelig fremstillet i slutningen af 1800-tallet på Hakkemose Teglværk ved Tåstrup og indtil 1979 opstillet i en nu nedrevet villa i Fredericia.

INVENTAR
Øregaard Museum, Hellerup
Erhvervelser: 13 stole fra 1700-tallet, 1 sofa, 1 kommode, 1 bord fra samme periode, desuden 2 spejle med konsoller, 1 mindre spejl samt endelig en prismekrone.
3 miniaturer af medlemmer af familien Schumacher.

TEKSTIL
Morslands historiske Museum, Nykøbing Mors
Fra planteskoleejer P.C.O. Nørgård, Sundby er indkommet ca 50 stk. tekstiler fra perioden 1880-1940. Det er sko, støvler, taske, tæpper, sjaler, habit, børnetøj, dameundertøj, skjorter, forklæder, halspynt, lyseduge, strømper, melsække, strikketøj m.m. samt knapper.

Try Museum, Dronninglund
Fra Grethe Pedersen, Dronninglund har museet som gave modtaget adskillige stykker håndarbejde udført hhv. af hendes oldemor, bedstemor og mor samt broderimønstre fra oldemorens tid.

LOKALHISTORIE
Hadersley Museum
Fra fhv. restformand Sv.P. Hiorth Lorenzen, Ålsgård, har museet fået 2 malerier af amtsforvalter Th. Lorenzen og hustru Maria Hiorth, malet af C.A. Jensen.

Langelands Museum, Rudkøbing
Museet har som gave af Grete Madsen, Vejen, en efterkommer af opfinderen P. Rasmussen, Rudkøbing, modtaget et oliemaleri af Rasmussen. Billedet er malt af J-C. Richardt 1855 og har tjent som forlæg for en litografi.

Sæby Museum
har i forsommeren i lighed med tidligere arrangeret en lokalhistorisk 2-dages udstilling i et af kommunens bysamfund (Skæve) og herfra registreret et stort og alsidigt billedmateriale.

TOPOGRAFI
Øregaard Museum, Hellerup
Erhvervelser: 2 malerier af Jægersborg kaserne.

Holbæk Museum
har som gave modtaget 4 oliemalerier fra tiden omkring 1860, alle med lokale topografiske motiver. 3 af malerierne er udført af Marie Bang (1833-1913), af hvem museet i forvejen ejer et oliemalet Holbækprospekt.

Kunst og kunsthåndværk

Ny Carlsberg Glyptotek
Erhvervelser:
Johan Thomas Lundbye: Møllebakken ved Kalundborg. 1846. Olie på lærred. 23,5 x 32,5
Christen Købke: To høje popler. ca 1836, olie på papir. 20x15,5

Esbjerg Kunstforenings Samling, Kunstpavillonen
I samarbejde med Kongensgadeforeningen er følgende skulpturer erhvervet og opstillet i Kongensgade (gågade):
Bent Sørensen: Tre former, 1977, bronce.
Ole Christensen: Levende sten, 1979-80, granit

Som gave fra Ny Carlsbergfondet er modtaget:
Svend Wiig Hansen: Mennesker på strandbred, 1954, bronce.
Jørgen Haugen Sørensen: Monument med støtte, sort belgisk marmor, 1978-79.

For egne midler er erhvervet følgende malerier:
Egon Svarrer: Strandens krystalliseringer, 1979
Per Arnoldi: Italiensk diagram, 1965
Wilhelm Freddie: Portrait Aero-dynamique, 1937
Inge Reusch: Folk passerer forbi udenfor, 1979

Der er erhvervet grafiske arbejder af Stephen Gilbert, JeanMichel Atlan, Svend Dalsgaard, Jørgen C. Rasmussen, Jan Riishede, Povl Skov

Sørensen, Maria Thorsen, Tonning Rasmussen og Arne Haugen Sørensen.

Frederiksborgmuseet, Hillerød
Som testamentarisk gave fra boet efter kaptajn, kammerjunker Hector Boeck følgende portrætter: Generalmajor J.J. von Späth, generalinde S.M. von Späth, f. von Brockes, oberst Carl von Späth, oberstinde Frederikke Birgitte von Späth, f. Friis. Endvidere som gave to miniaturer forestillende oberst C.W.F.C. Thrane, 1802-30, som premierløjtnant, malet 1835 og af dennes søn, justitssekretær i højesteret, musikhistorikeren Carl Thrane, 1837-1916, malet 1912 af Heinrich Møller.

Gave fra Elin Tørsleff: En tegning af maleren August Tørsleff udført af Otto Christensen 1967.

Kunstindustrimuseet, København
Erhvervelser:
Skærmbrædt med broderet billede efter udkast af Harald Giersing, som også har skåret rammen. 1904.

Signet af bjergkrystal med Juliane Maries navnetræk, monteret i guld og i sit oprindelige etui. Skåret af hofgravør Salomon Ahron Jacobson ca 1780.

Figur af porcelæn "Vinteren". Modelleret af Andreas Hald, Den kgl. Porcelainsfabrik, ca 1780.

Dåse af stentøj. Udført af Gertrud Vasegaard 1979.

Køge Skitsesamling, Køge Galleriet
Gudrun Steenberg og Mogens Jørgensen har deponeret et større skitsemateriale til glaskirken i Täby ved Stockholm.

Louisiana, Humlebæk
Erhvervelser:
Jean Dubuffet: "Orient de Barbe". 1959. Olie på lærred.
Jean Dubuffet: "Element de sol gris - beige" 1958. Olie på lærred.
Jean Dubuffet: "Corps du Dame: l'Incertaine" 1950. Olie på lærred.
Roberta Matta: "Untitled". 1963. Akryl på lærred.
Richard Tuttle: "Hill". 1965. Skulptur/relief.
Richard Tuttle: "Talk". 1965. Skulptur/relief.

Randers Kunstmuseum
Erhvervelser:
Per Neble: "Århus tur/retur", objekt.
12 litografier af amerikanske nyrealister.

Statens Museum for Kunst, København
Af erhvervelser i forgangne kvartal har der været en collage af Arthur Köpcke.
Museets skulptur af Mogens Bøggild: Hjort og jaguar er blevet støbt i bronce af Jan Olsen.
Af Falke Bang har museet erhvervet tre små fugle i bronce.

Statens Museum for Kunst, Kobberstiksamlingen, København
Af større erhvervelser kan nævnes:
Lionello Venturi's bog fra 1962 om Jacques Villon med otte originallitografier.
Dan Sterup-Hansen's tegninger fra 1938, der i en nylig udsendt bog "Mand-kvinde" ledsages af erotiske digte af Ole Wivel. Tegningerne er en gave fra kunstneren.

Vejle Kunstmuseum
Af Lene Adler Petersen er erhvervet 24 tegninger.
Af Per Kirkeby er erhvervet 43 akvareller, 6 collager og 2 skitsebøger.
Af Erling Jørgensen er erhvervet serien "Fransk Suite".
Af Keld Ulrich er erhvervet serien "Personlige papirer".

Ølgod Museum
Erhvervelser:
Hans Agersnap: Hedelandskab. Købt på Bruun Rasmussens auktion.
Niels Holbak: "De gamles juledag", 1913. Gave fra Ølgod Sparekasse.
Asta Aarrebo: Skovsø. Gave fra kunstneren.

Aabenraa Museum
Indkøbt på Grænselandsudstillingen i Aabenraa:
2 oliebilleder: Havn øst af Sophie B. Jensen og Køer af Frederik Rohde.

Nordjyllands Kunstmuseum, Aalborg
Følgende værker af Wilhelm Freddie er erhvervet fra Fine Arts Exhibition i Bruxelles:
Sex-paralysappeal. 1936. Bemalet gips og blandet materiale. 64,5 x 33,6
Meditation over Den Anti-Nazistiske Kærlighed. 1936. Olie på lærred.
Psychofotografisk fænomen: Sabotage. 1944. Olie på masonite. 88,3 x 116.0

Fødselsdage

Statens Museum for Kunst, Kobberstiksamlingen København
Overinspektør, mag.art. Erik Fischer fylder den 8. oktober 60 år.

Døde

Forhistorisk Museum, Moesgård
Den 13. august afgik museumsbetjent J.C. Clausen, Forhistorisk Museum og Den etnografiske studiesamling ved døden.

Holstebro Museum
Få dage efter at have været midtpunktet i Museumsforeningen for Holstebro og Omegn's 50 års jubilæum, døde foreningens æresmedlem og tidligere formand, fru Helene Overgaard, Vanløse. Hun blev 83 år. Fru Helene Overgaard var født på Mors. I 1921 blev hun gift med planteavlskonsulent P.O. Overgaard. De gjorde begge en stor indsats i forbindelse med Therkel Mathiassens undersøgelser af oldtiden i Vestjylland.

Møder, rejser, kurser

Kunstindustrimuseet, København
Overbibliotekar Eva Steinaa deltog 15.- 20. september i SIBMAS' 14. internationale kongres i Belgrad.

Museumsinspektør Jørgen Schou-Christensen deltog 25.- 31. juli i World Craft Council's kongres i Wien.

Odsherreds Museum
Kirsten Strandgaard har for Odsherreds Museum deltaget i Landbohistorisk Selskabs møde i Vejen 10.- 12. august om forskning og formidling.

Ansættelser, afskedigelser, orlov

Esbjerg Kunstforenings Samling, Kunstpavillonen
Fra 1. august er Jørgen Brochs arbejdstid som daglig kunstnerisk leder udvidet fra 15 til 25 timer ugentligt.

Frederiksborgmuseet, Hillerød
Professor, dr.phil. Otto Norn er tiltrådt som inventarrevisor på Frederiksborg efter museumskonsulent Poul Halkjær Kristensen.

Overinspektør, dr.phil. H.D. Schepelern har efter ansøgning fået bevilget afsked fra 1. juli 1980.

Opsynsbetjent Jens P. Nielsen fratræder pr. 1. oktober sin stilling på grund af alder.

Haderslev Museum
Konservatorstuderende Halldora Asgeirsdottir har været i praktik i tidsrummet 4.8. - 28.8.

Herning Kunstmuseum
Pr. 1.8. har mag.art. Jørn Otto Hansen tiltrådt stillingen som leder af museet.

Holstebro Kunstmuseum
Pr. 1.8. er stud.mag. Mette Erlensson tilknyttet museet som timelønnet medhjælp.

Københavns Bymuseum
Med virkning fra 1. maj er museets inspektør siden 1973, cand.mag. John Erichsen udnævnt til museumschef.

Langelands Museum, Rudkøbing
Museet sekretær gennem 8 år Kirsten Lütchen-Lehn har på grund af flytning ønsket at fratræde sin stilling pr. 1. oktober 1980

Museumsassistent Anders Jespersen har pr. 1.8. fået ansættelse ved Rudkøbing kommunale skolevæsen og er fratrådt sin stilling ved museet.

Morslands historiske Museum, Nykøbing Mors
Joan Hansen, Fredsø, der i 1979 var beskæftiget som kustode, ansat af Morsø kommune som langtidsledig, er blevet fastansat af museet pr. 1.4.1980 på halv tid.

Nationalmuseet, Farvekonserveringen, Brede
Fra 1.7. er konserveringstekniker Winnie Odder ansat på farvekonserveringen.

Kulturhistorisk Museum, Randers
Mag.art. Niels T. Sterum er pr. 1.8. ansat som museumsinspektør.

Roskilde Museum
Pr. 1.9. tiltrådte Ole Ring en stilling som konserveringstekniker ved museet.

Statens Museum for Kunst, Kobberstiksamlingen København
Bibliotekar Bjørn Westerbeek Dahl er fra 1.8. ansat ved samlingens bibliotek.

Sæby Museum
Pr. 16.6. er middelalderarkæolog Thomas W. Lassen ansat som museumsinspektør.

Museet for Thy og Vester Hanherred, Thisted
Museet har fra 1.9. ansat mag.art. Hanne Mathiesen som museumsinspektør med etnologisk virksomhed som ansvarsområde.

Varde Museum
Edvard Madsen er pr. 1.8. tiltrådt en nyoprettet stilling som museumsassistent ved museumsarbejdet i Blåbjerg, Blåvandshuk, Ølgod og Varde kommuner.

Øregård Museum, Hellerup
Arkitekt Søren Blichfeldt er fra 1.9. tilknyttet Øregård Museum og Gentofte kommunes lokalhistoriske arkiv for i samarbejde med Tøjhusmuseet at foretage en registrering af tegninger til Københavns Befæstning.

Nordjyllands Kunstmuseum, Aalborg
Fra 1.8. er museumsinspektør , mag.art. Jørn Otto Hansen, der fra samme dato er blevet leder af Herning Kunstmuseum, blevet afløst af museumsinspektør, mag.art. Nina Hobolth.

Aarhus Kunstmuseum
Under beskæftigelsesordningen er følgende ansat og fratrådt:
Jytte Due fra 1.7. som kontorassistent for 9 måneder.
Fratrådt: kontorassistent Birgit Nielsen, juni.

Konservering

Esbjerg Kunstforenings Samling, Kunstpavillonen
Fælleskonserveringen i Århus har konserveret og restaureret følgende værker fra samlingen:
Richard Mortensen: Maleri, 1947
Asger Jorn: Lykkens have., 1947
Carl-Henning Pedersen: Gråt rosa hestebillede, 1961
Wilhelm Freddie: Portrait Aero-dynamique, 1937.

Haderslev Museum
Konservatorelev Halldora Asgeirsdottir har i august måned, under vejledning fra museets konservator, behandlet en række fund fra museets udgravninger i Hjemsted ved Skærbæk.

Holstebro Kunstmuseum
I den del af byggeperioden hvor grafikafdelingen er lukket foretages en ny-montering af dele af den grafiske samling.

Morslands historiske Museum, Nykøbing Mors
Fra Konserveringsværkstedet i Grønbæk er et maleri af Højriis, malet i 1881 af Morten Jepsen, kommet tilbage.

Kulturhistorisk Museum, Randers
Konserveringsafdelingen har atter i sommer haft glæde af at have en elev fra Konservatorskolen i praktik, nemlig Jon Meyer, der især har beskæftiget sig med middelaldermateriale fra Mariager.
Praktikant og personale har snakket om værdien af en sådan praktikperiode. Vi er enige om, at det er af stor betydning for begge parter.
Praktikanten lærer lidt om prioritering af opgaverne, at "tid i allerhøjeste grad er penge", får kontakt med "gamle" konservatorer, får fornemmelse af, at konserveringsarbejdet er en del af et større hele.
Det etablerede personale holder den vigtige forbindelse til Konservatorskolen og -fagets vedlige, vi tvinges til nu og da at tage vore metoder op til revision, vi får diskuteret en masse. Med andre ord: Vi nyder og (mis)bruger "pustet" fra den "store verden".

Sikkerhed

Dragør Museum
Dragør Museum og Mølsteds Museum har fået installeret brand- og tyverisikring ved firmaet Eltric.

Bygningsmæssige forhold

Esbjerg Kunstforenings Samling, Kunstpavillonen
I november bliver den store udstillingssal istandsat. Punkterede termoruder og gamle gardiner udskiftet og vinduerne forsynet med solafskærmninger. Det eksisterende tyverialarm-anlæg udvides.

Haderslev Museum
Museet har i sommer fået foretaget gasning af et hus i frilandsafdelingen.

Holbæk Museum
Museet indretter for tiden ny foredragssal i et lokale, som er stillet til museets rådighed af Holbæk byråd. Lokalet er beliggende på førstesalen i Holbæks tidligere rådhus, en fredet bygning fra 1844.
Den ny foredragssal ventes taget i brug i september.

Museet på Koldinghus
Efter flere års arbejde er slotskirken færdigrestaureret af arkitekt Johannes Exner. Rummet fremtæder som ruinrum; den oprindelige arkitektur er ikke søgt rekonstrueret, men antydet i salens belysningsarmatur. Slotskirken vil fremover blive anvendt til udstillinger, koncerter m.v.

Københavns Bymuseum
Den 19. juni har Københavns Borgerrepræsentation bevilget 1.060.000 kr. til istandsættelse og indretning af museets fremtidige administrations- og arkivbygning, Absalonsgade 3.

Morslands historiske Museum, Nykøbing Mors
Dueholm Klosters hovedbygning synker med bygningsskader til følge. I samarbejde med arkitekt E.E. Holm, Jebjerg, igangsættes en ingeniørmæssig undersøgelse af skaderne og deres afhjælpning.

Roskilde Museum
har af Roskilde kommune fået endelig godkendelse af et forslag til museal indretning af en af byens sidste købmandsgårde, Lützhøft i Ringstedgade.
Bl.a. skal butikken genskabes til sit udseende o. århundredeskiftet og åbnes som fungerende butik. I baghusene bliver der med tiden indrettet åbne magasiner og udstillinger af vogne, samt udstilling af købmandsgårdens liv.
Istandsættelse og indretning vil strække sig over en længere periode.

Magasin

Middelfart Museum
Der er foretaget omordning af magasinerne og deres registrering. Endvidere er der foretaget omfattende registreringer indenfor tekstilgruppen samt genstande fra modstandsbevægelsen under II verdenskrig. En gennemfotografering af den permanente udstilling har fundet sted.

Til salg

Midtsønderjyllands Museum, Gram Slot
har stadig 4 montrer, system Standex til salg.
Montrene er udført i 30x30 mm aluminium med egetræsplade på 3 sider, samt lyskasse med opalacryl.
Størrelser: 115x40x200 cm
170x40x200 cm
250x40x200 cm
170x76x200 cm.

Ad konservering

Konservatorskolen, København
Skolens kulturhistoriske linie har som undervisningsmateriale fået trykt følgende kompendier:
Kirsten Jespersen: Tetraethylorthosilicat som konserveringsmiddel for vanddrukkent, arkæologisk træ. Pris kr. 54,50

Erling Benner Larsen: Afstøbning og kopiering af museumsgenstande. Pris kr. 48,00

Kompendierne kan, så længe oplag haves, købes i Elevforsamlingernes Boghandel ved Kunstakademiet, Peder Skramsgade 7, 1054 København K.
Tlf. 01 - 12 25 05

Special-Trykkeriet, Viborg A/S